

Lth Beets A 4

Marianne, prinses der Nederlanden

14 (1847 - 1868)

I (1 - 8)

S Gravenhage den 10 November 1847

Wel Eerwaarde Heer!

Het is op last van Hare
Koninklyke Hoogheid Mevrouw de Prinses Albrecht
van Prussen, dat ik de Hoogheid neem Uw Wel Eerwaar.
de Kennelyk te doen maken, van de ontvangte Uwer
Wel Eerwaarde hoogthoerrende werken getiteld
de Kruidwoorden en een Paschgerang.

De Levendigste gevoelens van dankbaar.
heid, zene Hare Koninklyke Hoogheid Uw Wel Eerwaarde
mits deze toe, en verzoeke Wel Eerwaarde Heer de Ver.
zekering der ongewinsde hoogaetiting aan te nemen.
Waar mede ik de Eer heb te verblyven

Wel Eerwaarde Heer!

Uw Wel Eerw. gehoorz. en onderd. dienaar
J. van Rossum.

Bibliothekaris van H. B. H.

Aan
den Wel Eerwaarde Heer N. Beets
Theol. Dr. Herder en Leraar

te
Heemstede.

Wat het Kruiswoord?
en, Een Pravekgeant?

5 November 1847.

AD 7

Van H. H. H. Mevrouw de Prinses
Albert van Pruisen,
Geboren Prinsesse der Nederlanden.

Mevrouw!

Wegem, bij dit Ew bezoek in
het Vaderland, aan een nederigen dienaar
van Jesus Evangelie; Wegem aan een
spreekend vriend van uwe Geslacht
bewaarsgraande geniese gave aan te
bidden. Gij bejngt daarmede geen
of dese, Zoo hem verkwalt ~~het~~ lot
op de verkwalt om op dese wijze ook
bl het Kruis van Christus te prediker
in daarin waf tot uwen beuipen
dient. Gij hem niet af met Ew
in indien Gij hem ook afwijkt, mag
toch de omhiteprekelijke gave
den Wiltand, ~~door~~ ~~U~~ ~~hiet~~ ~~af~~ ~~voor~~ ~~den~~
Wiltand! ~~ook~~ ~~voor~~ ~~U~~ ~~Mevrouw!~~ ~~degt.~~
Oetijk, ~~ook~~ ~~alle~~, ~~de~~ ~~enige~~ ~~mag~~, ~~te~~
dege over Golgotha, daer alleen
het magelike en gemakkelijke
Kruis te dragen in een wereld af

te geven, die Nieuw best doornen
gekruond heeft.

Mijn hart waartocht niet, dat ik
ziet hoe die heb verplanning te mag
op die Nieuw vrijmoedigheid die het van
gelie beslecht, maar wil ook de be-
sting van de menschen van verplanning
den Verkiend en Christelijke, liefde,
aanvande ik de ver heb te zijn

Middelen!

Van den K. N. de onderdruip
en tegeven die van

Heuffede 5 Nov. 1847. L. B.

Sagteyge van bekening

B.

attf. 5 febr. 1868.
attf. 5 febr. 48.

Mil. Eerwaarde Heer!

Met de levendigste groeten & breng ik uerna mijn oprechte dank voor de door U. Welken bezorgende werken des Christens schuld van den Aanden en Heertelyke Vren. Onder de gelaatlykste schikkingen der Voorzienigheid ziele ik dat I mij het voorrecht laat doen en in de gelijkenheid die ik stellen en gebroken daarin te kunnen wisselen. - Het tenerste van al het met de meeste bedoelingen daarin te arbeiden schenkt den wraen Christen veelge te verdienheid met zich zelve; maar zyne daanen met het gemiddelt gevolg bekroond te zien, is de hoogste aardse en lubralyke voor den wraen tenaar van Gods Heiligwoord.

Hoop de Voorzienigheid U. Welken voor alle die ruste voor jongen, die hooge beleening schenken en U. Welken nog lang tot nu van onze Christelyke gemeent in een ongetoet levent. goed bewaren.

Van den Wel Eerwaarde en
Zijn gelinden Heer. P. Beets
te Heemstede

Veren

Dezer is myne vriendelyke betelting aan te
merken als ingehouden te hebben op twee Exempl:
van de Sichtlyke Vran, en verweerd over twee
Jarent om te van U Welken geacht nog een eerste
oplossing, de daaraan verschuldigde gelden
zyn ten alle tyden te betalen.

Ik verzoek U Welken de Verzekering der
aanwinstige heergaating, aan te nemen waarmede
ik verlijge

Het Eerwaerdige Hoort

Van U Welken waardige heergaatingen

Marianne

Prinses Albrecht van Prussen

Prinses der Nederlantsche

oylaal
ad 2

1 Februari 1848.

Heden worden weder een brief aan
Frinse Albert Mariaans / Geschiedenis
men zegt dat zij na vele smarten
en vele Londen den Heer gekoren
heeft tot haar deel. Mr. Molenaar
geeft goed getuigenis van haar.
Hij volgt zijne prediking. Met Kerst-
mis was zij bij hem aan het avondmaal.
In Haast van September kwam zij
te V Gravenhage, men zegt zij zal en
blijven; facto gescheiden van haar celit.
Opvoet. Reed ~~had~~ ^{zoude} ik haar den kudd
de Kruiswoorden en het Saasah geant.
thands des Christens Schuld, en H. 1
Stichtelijke Wren.

Dagewijze Aanbeekeninge
Dij

5 Februari 1840.

Een brief van dankzegging op mijn
toezending van des Chr. schuld en
de St. W. no 1. van Prinses Marianne.
Daaruit blijkt mij waardijk dat
de bruytjes Gedachten bij haar schied
zijn. althouds zij schrijft mij:
"dat zij het onder de gelukkigste
"schikkingen der Vor. Koningheid
"telt, dat zij haar het voorrecht
"laat maken en in de gelegenheid
"doet stellen omgebroken met
"stichtelijke geschriften te kunnen
"kerig zijn." "Woocht deze verftouten,
"door onweder voortgedrevene, met
"gevonden hebben zij hem, wiens
"Rast licht en wiens juk Lacht is!

Dag. dank.

P. J.

Met: des Christen Schuld
aan den Heiden
en Nichtelyke Wren 2e 1.

Aan H. K. V. des.
Prinse Mariaanne.

Indroued!

Ik heb de eer u hiervorens nog
ieder twee kleine boekdeeltjen
aputobieden. In het ene wordt uw
hart bepaald by een pluld die op
alle betyden van het kruis van
Christen rust, en die ook door uw
Koninklyk hart zal gevoeld worden
naar mate het den zegen vandaat krii
gevoelt. een pluld waarbij uw ziel
zich te liever zal bepaald zien naar
- mate zij, ook zonder optottelyke koringe
- ting, te sunder van het gevoel en van
soondrongen is. Ach! Indroued! help
ons toch den armen heidamen te help
komen die zoo wel een heiland van
hem hart behoeven als uwe Konink-
-lyke Trogheid, en wy allen. Het andere
dat hiervorens gaat is de eerste proze
van een werk van hetwelk ~~van hem~~
tot flichting van hen die flichting zoeken
Met den sterren van elke maand een
af.

aflevering het licht zal zien. Ik
hoop, dat het u mag behagen des-
sen telker maand een afl. aant.
hebben, dat niet zal worden toe-
gehouden dan onder bescherming van
des Heeren Zegen over de bevestiging
door uwe K. W. Ego Jaar, Nederland.
Was ik een medewerker uwer Blijd-
schap in Christus, en niets zou het
meer verkopen dan u te zien, het
zijn jaande op den schouw. Het
gelooft in der goddelijkheid.

Gelief de vertooring, enz.

Amstede. 1 februari 48.

De getuigen van het koninkrijk

P. J.

Rust Hof den 15de November 1848.³²

Het is geen gebrek aan dankbaarheid, dat mij zoo lang deed uitsstellen, op Uwen brief van den 1sten dezer te antwoorden, want ik ben zeer gevoelig aan Uwer belangstelling, en het strekt mij tot bijzonder genoeven, dat Uw Wel Eerwaarde mijner gedacht heeft bij het opstellen der laatste Nummer van de Stichtelijke Uren. Ik heb de zelve met blijdschap gelezen; zij beurdten mij op en gaven mij moed om de weg dien ik, onder Gods genadige leiding, hoop tot aan het einde trouw te behandelen, in weerwil van alle vijanden in en buiten mij. Groot is de genade Gods ter mijner opzichte geweest, want ik ben niet alleen rijk, maar ook hoog geplaatst in de Maatschappij, en de Zaligmaker geeft ons te kennen hoe moeijelijk het is voor de zulken, in het Koninkrijk Gods in te gaan.

Het was mij een blijk van hartelijke deelneming in het heil en de troost mijner Ziel die ik meende te aanschouwen in Uw bezoek van den 2^{den} October en ik schudde mijn hart, aan den Evangelie dienaar, uit, wiens schriften mij reeds zoo meenigmaal gesticht en opgebouwd hadden. Dezelve hebben mede bijgedragen tot een nieuw leven in mij aantekweken. Ja ik twijfel niet meer aan mijne roeping, en die Hij roept is getrouw

die het goede werk niet onvollooit zal laten; zoudt ik durven klagen over de Weg, als het deel zoo heerlijk is? anders zoudt ik wel vragen: waarom God het toelaat dat ik van mijne kinderen verweidert wordt gehouden, want het is en blijft een smart voor het moederhart. Het zijn zulke goede, liefderijke kinderen, die mijne vreugde te zeer uitmaken. Het gaat hun goed, ziet daar mijn troost! ik zelf kinde ze niet beter opvoeden dan zij het heiden ontvangen; hunne liefde voor mij verkielt niet, zoo als de bewijzen hunner brieven mij opleveren. Wilde ik mij in de maakstroom van het pinguisch hofleven terug be-geven, ik zoudt de kinderen zien, maar invloed op hen oefenen, neen! dat laatsle kan ik door brieven beter. Wat zoudt ik in de groote Wereld doen? De heidenen die zich daar bevinden, drijven de spot met de bekeering, de dwalende vermeenen op den rechten weg te zijn; de krankten hopen er niet, ten minste men ziet ze niet. Ik heb te veel ondergaan, om niet het recht verworven te hebben der Wereld afgestorven te zijn. De dure prijs waarvoor ik getoekst ben, wordt door mij niet vergeten, ik tracht mij zulks waardig te maken, of, er niet gansch onwaarig van te zijn, door het geloof en de liefde die ons is aanbevelen te hoesteren.

Neen ik beiney mij zelve niet, Uwe woorden hebben mij kracht en licht bijgeret om mijn hart te doorgronden en te kennen: ik weet in wien ik geloof en op wien ik vertrouwen en dat geloof en vertrouwen wordt niet beschaaamt gemaakt.

Leest heiden hem ik er toe mijn brief te sluiten met de gevoelens van eprucht heid die steeds berieten

Marianne

20de Nov.

bijl ad 3

1 november 1848.³⁶

Aan Prinses Albert.

Adriaan!

Uwe K. H. vergunne mij ditmaal
het er. der St. G. Van een enkel woord
buiten en boven het gewone te doen
Krijgeld aan. Hoog toch zoude ik
het kunnen verkleden zonder te
kunnen hartelijken dank uitdrukken
voor de vriendelijke ontfaengst mij
op den 2den October l. l. Van S. K. H. tot
Rusthof te beurt gevallen, zonder en
-kontelijke herinnering aan het belang
-rijk hier in uwe tegenwoordigheid
-stoten? ja Adriaan! daarvoor dankt
u het hart van den dienaar des Kon.
-gels die tot u geen andere beantwo-
-ding had dan spreekte belangstelling
in het heil en den troost uwer Kijl;
Maar Gy deidt hem niet ten kwade
dat Van stonden aan een ander gevoel
den boventoon heeft gehad in zijn
-genood en met zelfs een kracht
dat daarvoor zelfs de indruk uwer
-minzaamheid terugweest, het favel
namelyk van dankbaarheid aan
den Heer, die zich in Genade over u
-ontfermd heeft en Wilken Genade

dierbaar geworden is aan uw hart
Met omuitlopende vreugde heb ik
opzien dat de hoop mij niet bedrogen
had in welke ik mij vertrouwt had
na uw komst in het Vaderland te
den enkel woord van christelijken
ernst en liefde te schrijven, en op
mijne reis, hierna waart, herhaalde
ik, God lovende, telken het eenvoudig
woord van Luther betrekkelijk de
Koningin van Denemarken: Christ
hat auch einmal sine Königinnen
"Himmel haben wollen". Gewis, maar:
opdat het daartoe komen zoude, opdat
Gij daarvan al den troost zoudt smaken
aan deze zijde der graf, heeft hij u
geleid door zoo vele bloemen, en door
zoo veel doornen heeft hij uo leven
verdeeld tusschen Nieuw Grooten voor-
spoed en die zoo zeer diepe smarten.
Welke uw H. hoopheid in haar be-
langrijk onderhoud met zoo vandaan-
lijke trekken en met zoo groote
openhartigheid schetste.... Zijn hart
brak onder alle medgedingen en
liet kinder als na uw vertrek, hier:
Van Edorf mij de afbeelding deed zien
van den jongen prins van Wren het
Gods weg is u thans gescheiden te
lijden. De Heer zij met allen uwen
zoon, en met de prinses uwe dochter
in geve op hen de goede keuse in het hart.

Hy vertrooste de moeder van dese pijnlijke
pleiding en dit moedelijke gemoed; en daer
aan ding bij hem onmogelijk is, Avij bij
feymaal het hart van de vader. Uwe
hoopheid, mevrouw! mag niet ophouden
dit te bidden, en hoe ook zou zij het kon-
-den nalaten?
Jedwig belangrijk woord door te uit spreken
koren en kort was pederis in uwe
daelton straf. Onder anderen uw antwoord
als ik u de zaak van Gods Koninkrijk aan
vul. uw H. merkte aan dat zij om daartoe
keel te vermoogen of hooger of lager geplaatst
een moelens, Lijp. En ik verstaafde zeer veel
hare bedaeling. Hoofthands, mevrouw! zij
het mij verquid te te herinneren dat elke
Christen, die door de genade Gods Lijp
gec met getrouwsheid, vastheid, zachtheid,
-dijheid en werkbare liefde bewaardt
den daardoor het Kon: Gods in de kraelt
dins Horen tot flun in. En zelfs te meer
haar de mate bij door Lijp plaatsing
de maatphappig-hoogen boven anderen
sitsteekt en vieldere vallen trekt. Hoe
Geregend kan dan het voorbeeld en de
inflaet niet Lijp van een Vorstin
naam en persoon aan Nederlandsche harte
altijd zo dierbaar geweest en gebleven
zij? Welk een aangemoediging voor de
godsdienstigen in den Lande indien zij
haar Lijp vragen voor haren Heer en
Heiland uitkomende zij met hen Lijp
maadheid dragende. En voort te meer!
welk

Welke een phoon ~~gevoel~~ en groote
roeping is de gave om alle oprecht christ-
telijk liefdewerk tot behering der hei-
-liken, berechtbrenging van verdooden
verpleging van krankten en verwaarloos-
-ten wat dies meer zij, kraakste onder-
-stemen. Hij houdt ons overtuigd, en wij
-sagen reeds dat we k. k. van deze roeping
-wordingen is. Welk, verplegen ons k. k. niet
-te sparen maar met drijuoedigheid tot
-te komen waar wij iets van te k. k.
-hebben in den naam van den die te
-gekocht heeft met Zijn bloed!
-Hoe k. k. sprek mij ook van het schrikke-
-lijk vermaeden waaraan lijdend die
-den heer Jesus tot Zijn deel kiest verplegen
-blijft, het vermaeden al. van ons aan-
-heid, van huichelarij, - en den haar op
-veel groter vrees bij openbaarheid, de
-vrees al. van zich kolven te bedriegen.
-Zekerlijk, het eerste is niet te vergeten
-bij een wereld, die zich onder alle
-den voorstellen dan dat men haar
-verpuaadt, en de heer heeft o. Matth.
-5. 11. 12 een troostrijke woord van Jesus
-wat het laatste betreft, het sprek te
-en blijve Ps. 139. 23. 24. "maar het is tot
-knottdaad zo sociaal niet om te
-geten of men al of niet in den heiland
-en zijn kruis gesade geloof, en
-de drijuoedigheid des geloofs te bewaren
-ook bij het woord van blijvende on-
-volmaktheid en strijd. Het hierbij
-gaande Hr. der St. Grew zal te daaren
-nog nader het een en ander zeggen.
-God zegene de lezing en van dat het
-hart.

351. A 30
hart. De oprechte zal van kracht
tot kracht en van licht tot licht
voortgaan.
Ik vrees Genuwen, Mevrouw! dat
de k. k. zelfs de drijuoedigheid zal
ten worden die ik waarmede ik
naar deze weinig regels schreeven
heb. Katholiek verplegen ik bepleiden
te zijn en een misbruik te maken
van de drijuoedigheid welke ik in
uwe minnende brieven gevonden
heb, en van het vertrouwen waarin
gij mij zooveel uit uw hart en leven
kreddelet. Hoe k. k. kan verplegen
zijn in mij iemand te zien, die zoekt
tot haar en niet van haar wegwijde
te spreken, het zij dan tot den heer in
den hemel van hem bij alle verpleging
van haar aardse, en de blijde zake-
heid van haar hemelsch lot met op-
rechte liefde affidit. Uw persoon,
Mevrouw! des stamheers is hem die
haar, maar het koninkrijk Gods jaat
hem boven allen.
Met zulke gevoelens hoer ik bij
verbindiglijk, Mevrouw!
Van u. k. k. den dienst.
en jots: dur.

Accepte. van Copie en form J. B.
1 Nov. 1840.
P. J.

Rust Hof den 4^{en} Januarij 49²⁰

Wel Erwaarde Heer!

Zoodra ik Uwe lieve brief van den 23^{en} Decembris ontving wilde ik U daarvoor danken als mede voor de uit mijn hart en gevoel ontkennde aandoeeningen die Uw Wel Erwaarde in dichtmaat gebragt mij wel hebt willen toerenden. Ja wel heb ik den Heere lief, die mij het eerst heeft lief gehad en tot Zich heeft getrokke met onwederstaanbare strikken! Ik heb U naar waarheid verhaalt welken invloed het Feest van s Heilands geboorte 1843 op mijn volgend leven heeft geöfend, en waarlijk is voor mij den Heiland geboren, die ook voor mij geleden heeft, gestorven is en weder opgestaan om mij van de bande der Zonde te verlossen. Het offer dat ik breng aan de Voeten van mijnen Heer en Zaligmaker is het offer mijner zelf, het offer mijner Geliefkerde zonden en hoe meer ik in dree zelfopoffening voortga, hoe lichter zij mij maakt van last en druk, hoe blijmoediger en tevredener ik mij gevoel te mander der lasten van het aardsehe leven.

Ja wel is het waar, dat voor alles, mijne Zonden
mijn grootste smart zijn, en dat ik diep beschaamt
ben door de bewustheid van uit de middeelen die
de Heer tot zaligheid mij schenkt, dat wett. midde-
len kon verderre gemaakt te hebben. Dese ge-
dachten werden helder onder het leren van Uwe
Stichtelijke Nieuw voor dese maand en ik bid God
mijn hart en gewoet te reinigen op dat het
anders met mij worde. Mijne kinderen, de Schep-
selen die ik in God bemint worden mij tot val-
strikken door de verdorvenheid van mijn eigen
hart en ik maak mij zelve af goden van de we-
rens die mij door God geleent zijn om Hem na-
der te kennen, om wiens wil ik te beminde.

Nu dat ik het in zie, zal het anders worden,
want God heeft mij dat en rein geschonken en
de wil tot bekeering, Hij is getrouw en machtig
om er het volbrengen bij te vegen.

Het vers op mijn huwelyk, door U gemaakt, zal
wel in eenen anderen kraant zijn als dat
laubte mij uw dierbaar Gedicht, toen was U
anders als nu en ik ik ben door o' Heeren
genade verandert, maar des niet te min wenschte

ik wil dat eerste vruchtje Uwer Naere te be-
rechten, wellicht bent U nu goed, mij het zelve op
te zenden. O! in de tijd toen U het mij wellicht
heeft geronden, verstand ik de taal met die wij
thans tot elk ander spreken, in die tijd was ik
aardsch, daarom was ik ook van de Wereld
bemind; nu begen ik op de weg te wandelen langs
de welke men Geestelyk wordt, daarom wordt ik
gehoert, bespot, belasterd. Maar ik zie op Hem
die ons zegt: Neemt Uw Kruis op U en volgt Mij;

De opgenigte Arijl, doet domine Heldring alle-
cer, ik heb het bericht er van met belangstelling
gelezen en ook met genoeggen Mevrouw Vantes
gesproken, gaarne had ik rijkelijk bijgedragen
tot de uitbreiding van dat Gesticht, maar helaas
ik kon maar eene kleine bijdrage aan Gelo-
yeren en moet mij nu het overige vergenuegen
van tot God te bidden om regen op de Arbeid van
Uwen waarde vriend en collega.

Bewaart mij in dit Jaar Uwe toegeneegenheid
en gelooft mij Uwe oprechte en welmeenende

Manuance

San Princes Marianus.

Gevoel!

Het feest van des Heilands geboorte
is voor ons hierbaar aan allen die
hem liefhebben, maar ik heb uit
leven mond verstaan, dat Liak
voor ons inwendig leven bijzonder
herinneringen van een Kerstfeest
sterking verbinden. De gedachte
daaraan deed de dichtregels geboren
worden die ik te nitsdeem aanbied.
Mochten zij nog iets kunnen toe
brengen tot verhooring voor de van
de kerk en tot vernederig van
den tegen der gesegende, daps die
de tegemaet gaan. Voor achttien
jaren trad de dichten die ik te
aanbiedt, toen was nauwelijks een
jongeling, voor het allereerst op
voor het publiek met een vers
waarvan de titel was: „San hederlands
„gemeinde Princes Marianus, bij de
„gebeurtenis van haar nauwelijks.“ Het
werd in een der tijdschriften geplaatst

en zal uw aandacht wel niet
bereikt hebben, gelijk het die trouwen
onwaardig was! Hoe veel is er sedert
gebeurd. Voor u, en ook voor mij.
Maar thans, mevrouw! ontdekt ik
u bij de kribbe des Heeren.

Het laatste nummer van den 25ten
jaargang der St. U. gewoont u te
dezer gelegenheid. Ik dank u
God die mij gesterkt heeft deze taak
dwaerse ten einde te brengen.

Mevr. H. vergaave mij haar ook van
haand tot haand de nummers
van den volgenden jaargang aanbieden.

En deze dagen hoort ik bij uw
hoopheid aan te melden een zeer
aankenswaardig christin met name
Meijuffrouw Witte. Het Groot Zelfper-
-wondering staat zij aan het hoofd
van een kerk voor zwallen vrouwen,
sedert bijna een jaar te zitten in
Gelderland, onder toericht van een
keelgelielven vriend Helderling, predikant
in het naburige Himmels, opgericht,
en in dien korten tijd reeds voor heling
verloren schap tot Grooten Zegen.

Ik bidde u dese duister te ontfaanen
als een christin van Zeldraan geloof
en zeer groote liefde en kracht. Hij
en al die den Heer bepebben zeer deen.

baar, en bevel deen zaak waarvoor
zij tot u komt en die kringend uit-
breiding behoeft radulshetijk aan
uwe christelijke en vorstelijke be-
lauffelling.
En voort, mevrouw! Des Heeren
genade zij met u in deze feestdagen
en bij de uitgangen des jaars.

H. B.

Geen datum

23 Dec. a.s. m.k.k.
antw. d. D. Blyse

Troosten! de Koning is geboren,
 Wie in haar nachten drifternis
 Uw Leel tot Koning heeft verkoren
 En die haar Heer en Heiland is.
 Gy hebt zijn ster gezien in 't Oosten,
 Dat een d'lyk licht
 Om alle Trouwigen te troosten
 Bestraalde uw s'breinend aangezicht;
 Als blyde buadgerap is gedrongen
 Tot in de diepten van uw hart
 En 't Lied dat 's Stamts koren tongen
 Verdryft uw smart;

De nederige Herders spreken,
 Op de aarbruyt van de hemelstem
 (de Heer zelf sat den kunnig heden)
 Naar 't al te dalig Bethleem;

Ook Gy

Ook Gij verlaet uw hooftkaleu
Bijstellen nacht,
Om neederig met hen af te dalen
Haar, & dencke in de doeken 't recht;
De Wijzen knielen en aanbieden
En offeren goud en juweery,
En Gij knieelt weder in hun midden -
Wat offert Gij?

Gij houdt de ar' lieflyk hooft gedoken,
Gekroond met schoonheid, rang en eer:
En hart verlagen en gebroken.

O Koning's dochter, brengt gy dat?
Legt gij beraden aan de vachten,
Die op het hout,

Ook voor die Jehuda, uw blaideu dueten,
Een diele wie haar Jehuda berouwt
Kromt gij met flecte de tranen brengen
En ruk geperst door 't smartlyk lof,
Maar om het vocht elier de oeffid
die fchreek aan Gode.

Ik welkom zal dat offer waken!
Ja, door uw vochtige augen wordt
Uw vrijmaak op de lip gelezen,
Waarop genade is leit gefort.

Gij vraogt dat hoofta blymuedig beury:
Met dem elklant

Frengamk het, Zalig zij die trouwen!

In 't vreedig hart uw leuen lang.

't Licht dat er het uw Koning leidde,

Dat ge om Lijn kribbe blinken licht,

Yorphan! wat macht zijn schaduw spreide,

Verlaet er niet.

Ik gaak er voor; het boort zijn thalen

Door woek en beerven, diecht en zwart,

Valisch de donkerfte dar dalen

En alle duifternis van 't hart.

Daar is groote troest voor Vorsten zongen

Mij! Vorstlyk Land,

Dat in Lijn vraggen Levensmorgen

Moet v'nochten voor een teemings haat,

Zoo om an Lijn doerzen en Lijn wonden

de baljom droevden wa en Lark,

Dat de gh: wor also, Lijn hijn donden

Mijn grootfte smarte.

O Marianne...! Twintig jaren
Van weiden, ach! thans jaren leeds
Lijn op den stroom voortgevaan,
En liden doornen in uw vleesch
Maar d' allerknagter God zij eere
En heilykheid!
Een maede dult, vord' den Heere,
En maakt de rust der Hej bereids,
Ter Romb Geen kruis gemaekt dragen,
En, vach bij wylen, de ander berg,
En thans sprek' van, welbehagen,
In d' Engelenzang.

December
1848.

5

Bust H of den 12de Januarij 1849 ^{5^a}

Wel Erwaarde Heer!

Dankbaarheid bestuurt mijn Pen, daar ik gisteren
op nieuw aangenamen werd verrast door de ontvangst
van Uwe voor mij zoo steurende brieven en het Versje
van 1830. Ik verdiende de lof niet die mij daarin
wordt toegevaant; ik was een wild onervaren ding,
door mijne goede ouders op handen getragen, en
die de slagen wel nodig had, die haar daaronder
zijn toegedeelt. Met genoegen heb ik de drie boek-
deeltjes ontvangen die Uwe welwillendheid
mij toegeronden heeft en reeds begonnen daarin
te lezen. Het is voor mij bijzonder belangrijk daar-
uit te kunnen op merken hoe Uw natuurtijdeven
zich allengskens hervormt heeft in het christelijk
leven die thans, Gode zij dank, in U is. Ik ben
geene schrijfster, de Wereld zal dus die om-
keering niet kunnen na gaan gelijk bij
U, maar mijn dag boek geeft mij zulk eene ge-
tuigenis, ik zie daarin hoe ik vroeger dacht en
sprak en hoe en door welke omstandigheden
de Heer in mij woning kwam maken. O dat Hij

mij Zijne nabijheid altijd deed gevoelen, dan
ware ik voor iedere zonde beveiligd! Maar
helaas! onophoudelijk struikel ja ook ik nog
en gevoel diep dree mijne ellende. De Wereld
mag mij hoopen, bespotten, belasteren, ik verdien
zulks en klaag er niet meer over, ook daarin
erken ik de straffende hand des Heeren, die
Kastijd dien Hij lief heeft en tot hinderen
aanneemt.

Met Leven is zoo kort, hoe woude ik durven
klagen over hiezer leed? Neen ik acht met Paulus
dat het lijden deres tijds niet is te waarderen
bij de heerlijkheid die aan ons eul geopen
baard worden. Overdenkere wegen leid de
Heer ons tot Zijn wonderbaar Licht, ik laat mij
leiden derv Zijne Recke hand, met de volle
verzekering dat Hij mij niet begeven noch ver
laten zal, al verlaten alle menschen. Ave
oprechte en welwillende

Manning

January 1849.

San Prince Marianne.

Geboort!

Daar u. K. U. het bevoort, zoud ik
haar te desen gaarne een affluysje
van het vrasjen waarvan ik, mijn
schien te vooorkiahten, in mijn
strigen greept heb. Ik heb er een
geloofenszaak van gemaakt
het woordelyk, zelfs letterlyk, af
te schrijven, vooral het in het jaar
1830, zonder mijn naam, in het
Letterk: Inzagelyk van W. K. en J.
geplaat is. Hetzoud ik een vry-
heid de taalfouten die ik er in ont-
maette te verbeteren. Het leijf, toe
dat in jaat is die krenpale dijnen
nog vreeslyk interessent te doen
zijn, is dat ze van dien tyd, en
zijn vooral se toen werken konden.
Koolingen mijner onbedreven juyf,
mijn bevaltige juyf ten vinnigste
onvoordig. Ik gvoelde dat toen
leeds, daarom had ik ook geen twyfel
ze te toe te zenden. Dat of casten
nog meer aan ontbrecht dan de
staed.

Goed en de schoone vrouwen der echte
poëzy is uwe K. N. God zij dank!
in haat met mij op te merken. Maar
dit mensel ik ook: dat zij ook in
dit alles gebrekloos Goddicht niet
zal overblijven, dat er ook toen
reeds een hart in mij was voor uw
Kuis en Persoon. En nu... Zal uwe
K. mij niet van te veel overtuicht
hoftuldigen indien ik, daar zij nu
ook, liimmaal belangstoonst heeft
in mijne poëzy, als om mij van
de taesending van zoo schone
werken als die van het jaar 1830 te
spreken, naar de rieke uitgave
van mijne gesamenlyke dichtwerken
aanbied. Die in dese laatste weken
de pers verlaten heeft? In de drie
boekdeeltjes die hier reeds gaan
zal K. N. op de jaartallen der vorige
uitgave telken lettende, de onder-
scheidene phasen van mijn leven
als zien overzien. In dat hetwelk
de menigpoëzy heet zal zij wel
reeds het een en ander opmerken
van dat leven hetwelk uit God is.
Het heeft allen schijn, medevind!
alsof ik zoo vol was van het brenje

dat ik heb aangeboden, dat ik
daarby verget te gedenken aan
wat ik heb ontfangen: uwe vriende-
lyke brieven van den 4^{den} dier maand.
Het geheel mijn hart zeg ik te dank-
en voor dank, en verblyde mij over uw
deel dat zij bevatten: oprechte helij-
denispe, krachtig betuigingen
betreffende zonde en genade. De
leer versterke te meer en meer, en
zij uw licht en uw brood. Het
driest mij leer dat ik uit uwe pen
worden moet lezen als dese: „ik
word gehoord, bespot, belastend“.
Zoo gaarne zal ik te daarvoor be-
waard. Uw lied is reeds zoo groot.
hoe kan het wel zijn dat de wereld
te niet gaat. Ik dank u zeer
voor de liefderijke opvocht van
juff. Doute. Ik zag haar bij hare
afreis. Zij was gansch opgetogen
over de goedheid waarmede uwe
hoofheid haar ontfangen hadt.
De zaak van het schijf blyve te
dankevolen. De genade, enz.

(beantwoord 12 January)

Caspe Conf. P. x

aan haer Koninklike Hoogheid
Prinses Marianna

by gelegenheid van haer huwlyk

Sochete Bruidspuit, zoo selom en trouk wel waardig,
Sieraad van Nederland als tombeeld van de deugd,
En vondg een oprecht, Zaachtmoedig Edelzachtig,
— Zoo kent u Nederland, en 't heelt u uwe vringd.
Het aert de huwlykshoon 't boer 't hoofd gebangen,
Dijl zy liefglausen spocdt op 't Vorbelds gelaat,
't Lief Prinses prins in zyn minnende arm outfang,
't Verlyth sich in uw heil, 't heylt u uwe vringd.
Laatgen noch van jaast die vringd esen verdusten,
Es spocdt u, Hymen hand het dorew echtheid lacht,
Laat root een droeve traan in uw minlyk oog ^{out} ~~oog~~
Lustre,
Leef: lang, gelukkig en tot vringd van uw geslacht.
O haer, hoe? in zyn een traan uw minlyk oog ontloeyen,
't is in diep gewende bleek van heeler mast,
Prement u het gewicht den zware huwlyk boeien,
't trekt een ander leed uw henge voelend hart.
O 'k weet het... 't is de ramp van Nederland overhonen,
O 'k weet het 't is de jaast van Stambouis laag
daar.

De Looz die 1 edel ^{hem} best van ~~hem~~ heeft ingenomen,
Hien op als vader ^{minst} een - Prestor te heet die traan,
Ja de op ~~hem~~ die 1 muntie: Mot heeft du van roeien,
Is (ingeweelen het) geen brulofth feert muryt,
Chaar trent ge om hem die snood de munt van ~~wee~~,
Ja dan een blyden oug op 1 Noode dees van
Hien niet geen weeraan wrek getrouwden flicht ^{1 Pryl;}
En onlomaakbaar aan 1 Brayehuis ^{den} geest
Dat noote, ^{aan} gmeing, ^{aan} noote ontrent de Noot lae wolen
Die 1 punt ^{actud} des lang ^{al} gelust ^{aan} de Vaden lese moecht,
Dat ~~Holland~~ rest in ¹ geest, dat Holland ^{den} de ^{aan} Ambese,
vraagst onhou, va een ¹ taf er mee beoerd.
1 Brand i e leven, ta ¹ temp ¹ hee tees
Ete elke Brayelvat ¹ enig voor ¹ veel
^{verrent}

Haar
N. Beets
1830
A

Rust Hof den 5de Februarij 1849.

Wel Eerwaarde Heer!

Ik kwam u mijnen dank betuiging voor het ~~laabit~~
nummes der Nichtigelyke Nieu, die ik reeds met
vernoeyen heb gelezen. Hoe woude ik niet wenschen
in mijn Vaderland te blijven, al hoe wel de laster
mij het blijven moeyelijt maken woude, in dien
ik niet wist dat alle dingen, dus ook dese
vraade werken ten besten dengen die God lief
hebben en dat ons niets kan schijden van de
Liefde Gods die in Jesus-Christus is. Op dese
Liefde bouw ik om mij in de gelegenheid te
stellen van blyken te geven dat mijne God
vrucht waarachtig en ongevveinsd is; ook
de duister nis moet onder s' Heeren genade
leiding tot bevordering van het Licht
werkzaam zijn; is het niet zoo?

Zoude het te vermetel van mij zijn van Uwe
Wel Eerwaarde uit te nodigen van een predikt
beest van Domine Paltyn te begeren om
mij het hoog genaau deerde genoegeen te verschaffen
van u hiet op ons Dorp te Huoren? Reeds

ten. Al hier waret wilde ik Al daarom ver-
zoeken, maar mij ontrent de meed en ik weder
reis dat ik Al daarever schrijven wilde, maar
heden neem ik die vrijpostigheid want ik
zoude mij verblijden bij zulk eene gelegenheid
Al weder te ontmoeten en ik betreus alleen
dat in mijn huis de plaats ontbreekt om er
Uwe Wel Eerwaarde een logis aantebeden.
Uw Amtsbroeder en vriend Oosterzee, zal
ook binnen Kort bij ons komen
een goed gunstig antwoord verbeidende
verblijft ik Van Uwe Wel Eerwaarde

de oprechte
Marianne

2 Februari 1849.

Aan Princes Mariaanne.

Medroude!

Grooten dank ben ik u ^{x.14} verschuldigd
 voor de zeer aangename en belang-
 rijke letteren van den 12 Jan. Maar
 mede het haar behaagd heeft de
 mijne te beantwoorden. De nieuw-
 bladen hadden ook mij verplicht
 met het bericht dat u. K. H. over
 een geruimen tijd ging verlaten,
 met Grooten blijdschap vernemen ik dat
 bij u. K. H. zelfs een voorreusden ge-
 linn heeft bestaan. Blijf, zoo het zij
 mag, in ons knipden Medroude!
 In doe door alle ongelukken en
 door alle goeden uwe tegenwoordig-
 heid tegeven, van wege de weldade-
 die zij verspreidt in het voorbeeld
 van ongewinnde godvrucht, dat
 zij te geven hebt. - Vergun mij te
 het febr: Nr: der St. G. aan te bieden.
 De Heer zij met u en doe u rijpe-
 lijk onderhouden den Kroost die-
 gnade van welke zij mij in uw
 plaatsten met zoo krachtige woorden
 getuigt. Niemand zal zich

darrin

Rust Hof den 12de Februarij 1849

Wel Eerwaarde Heer!

Hoe mogelijk U den brief, die Uw Wel Eerwaarde mij op den 9de gedroeven heeft, ook may gevallen zijn, hebt U geen reden om die te beklagen, want U stelde mij daardoor in de gelegenheid, niet van mij te verontschuldigen; want zulks heb ik niet nodig, daar den inhoud van Uw brief mij doet, met dank jegens God erkennen, dat Uw Wel Eerwaarde mij niet verdenkt; maar van mijne handwijze onbeschrout open en bloot voor U te leggen.

Ik heb U, toen ik het voorrecht genoot U bij mij te zien, gezegd, dat de dood van mijnen geliefden Vader, die mij juist in eene tijd gebodschapt werd, toen ik met de voorbereiden tot het heilig doordemaal vervuld was en op eene tijd dat des Koning's hulp en bijstand mij zov hoogt noodzakelijk was, eene wending aan mijn innerlijk leven had doen nemen, waarvan zich de gevolgen uitstrekten door de verscheidene rampen die mij troffen en mij steeds nader tot den Heer bragten, mij van het juk der wereld en harez begeerlijkheden, hoe langz hoe meer verlossende; maar ik verzwag welk eenen groten invloed een persoon, op dat innerlijk leven uitgeoefent heeft, die geen Domine zijnde er niet bepaald toe geroepen was en dus ook nimmer als het Werktuig in Gods hand tot mijne terugbrenging, wilde genoemd zijn. Heden, may ik zijn naam niet meer verzwijgen, het ware eene lathartigheid, diens hij aangerand wordt, het mijne niet te doen, om de mistkenning dien hij ondergaat, afte weren.

S' mans geduld in het smartvolste lijdén, zijne onderwerping aan God wil en de benaardste omstandigheden, trokken mijne bijzondere opmerkzaamheid aan, ik meende daer in het uitwerksel te ontdekken van een diep gods dienstij gemoei en toen ik een gesprek waagde, ontwaarde ik wel dra, dat ik mij niet bedrogen had en dankte God voor Van Nozsum en bad: O God schept in mij een rein hart en eenen vasten geest als die mijnes broeders in Christus onzen Heer! Onwiltkeurig werd ik hoe langz zov meer, door dat kinderlijk gemoei, aangetrokken en bemerkte dat mijn Gebed niet overhoort was, want ik werd reiner van gedachten, woorden en wandel oprechter en godvruchtiger.

Daarom oprechten verheepen dan
hij die zich leent
Inet verpluiddigden verbied
In christelijke liefde

Lied:

H. B.

2 feb. 1849.

Van Capen Conf. B. J.

Zich de maatschappelijke betrekking van die man, in den dienstbaren stand geplaatst, was op zulk eenen afstand van de mijne, dat de Wereld er ergernis aan nam wanneer ik mij van hem liet voorlezen en met hem ernstige gesprekken hield, en men zocht hem van mij te verwijderen. Zyne swakke gezondheid gaf daartoe eene mijnerrechte gelegenheid en mij werd voorgeslagen hem eene andere, meer rustende betrekking te geven, waarin ik met graagte toestemde en benoemde hem tot mijn Bibliothekaris en Lektor. Dit was reeds geschied toen ik, door de wijze op welke het werd opgevat, jans bemerkte welke de bedoeling was geweest van eenen eekeren Graaf, die toen de rol van dienst zekende Kamerheer bij mij speelde. Deze heer, die zoov als ik bij later hoorde, zijn fortuin met Vrouwen heeft doorgebracht hield alle vrouwen voor even lichtzinnig en meende bij mij ook wellicht eene rol te spelen, daar zulks hem mislukte, kreet hij, om zich te wreken omme lekturen voor niets minder dan godsdienstig iust en de man die mijn vertrouwen berast deed hij voor een huichelaar gelden. Het tegendeel was waar en ik heb het tot heiden onverschonden, want grootten tegen den Heere rusten op onze lezingen en bijeenkomsten.

Het eenige dat een valsche licht op den Heer Van Rossum werpt, is dat hij 1837 eene vrouw heeft getrouwt op wiens vroeger getrag wel iets te zeggen was en die het hem tegenswaardig doet bezuren door haar onverdragelijk humeur, waarmee zij hem teistert en plaatst.

Het smart mij zeer, in dien het deze man is, die men Uw Wel Eerw. voorgesteld heeft als van dubbelenijge reputatie en karakter, want zulks verdient bij onder daard niet, of ik moest mij welkomen in hem bedriegen redert omtrecks vijf jaar dat hij in mijn huis is en ik hem dagelijks gae'sla. Hij behoeft ook niet dat ik hem in bescherming neem, zijn dien en laten pleiten genoegzaam tegen de beschuldigingen die men tegen hem inbrengt.

Indien het zijne Vrouw is, op wien Uw Wel Eerw. in U brief, dien ik gisteren ontving, dwelt, dan kan en wil ik het gezegde niet tegenspreken, Dat zij voor haar huwelijks misluk werd is een ongeluk voor haar, maar als een braaf en eerlijk man zulk een ongelukkig meisje trouwt, herstelt hij haar geschieden

ad 7
hunne onrechtvaardige behandeling die zij ons aandoen, doet onze hemelsche Vader ons tot regen verstrekken.

26
Wanneer ik zedert jaren in der wind, dat al het geen tegen het karakter van den Heer Van Rossum wordt uitgebraakt, veele laster is, en daartoe dient hem in staat te stellen van hoe langz zoov meer zijn christelijk gemoed te ontwikkelen, dan gedenk ik de woorden: Alle dingen moeten mede werken ten goede, den gene die God lief heeft.

Wanneer alles wat men tot heden heeft gedaan en aangewend om hem bij mij in verdacht te brengen, slechts gebedt heeft om mij in de gelegenheid te stellen van ~~den~~ zijn edel en echt christelijk gemoed nader te doen kennen, dan gedenk ik de woorden: Indien het uit God is zal het bestaan, in dien het uit de menschen is zal het ondergaan.

Wanneer ik, dagelijks de ervaring doe, dat ik reiner en beter wordt door den omgung met en de gesprekken van dien man, dan gedenk ik de woorden van onzen Heer aan Zijne Apostelen gesproken: Die U ontvangt die ontvangt mij; Want voor mij is de Heer Van Rossum eenen waren Apostel des Heeren, het is Zijne reene leer dien hij mij steeds predikt, Zijn voorbeeld dien hij mij voor ogen houdt en waar naar hij reke trucht te leven, zijn lof dien wij tezamen zingen, het is tot Hem dat wij tezamen bidden, Zijnen heiligen Naam die wij aanroepen om kracht en moed om standvastig en getrouw te blijven tot aan het einde; en een ieder die de naam van Christus noemt staat af van ongerechtigheid.

Ik weet wat Uw Wel Eerw. hier tegen in kan brengen, onderanderen, dat indien ik den Heer Van Rossum verweiderde om des lasters wil, God rijke genoeg is om dat verlies te vergoeden, Hij die uit de steenen kinderen Abrahams kan doen opstaan, zoudt Hij geen plaats vervanger voor Van Rossum kunnen schenken! O ja, en indien God hem van mij ontrukkt, zal ik niet murren, maar mij onderwerpen aan Zijn heetij en altijd wijzen wil; maar om den wil van menschen zal ik ~~hijs~~ niet verwijderen dien ik reeds dikwerf aan de porten des doods heb gezien en nog laatste bij de Afwijfeling van het Jaar; God heeft hem behouden en mij weder geschenken toen ik reeds afstand

van hem had gedaan, zoud ik daarbij niet aan het Offer van Abraham denken. Mij is geen offer te groot voor den Heer, die mij zoo reer begenadigd heeft, maar het offer dat de wereld van mij verwacht is in tegenstrydigheid met mijn innigste overtuiging op heilige ondervindingen gegrond, deze opteigenen druischt tegen mijn geweten aan en acht ik een de te zijn, strijdij met mijne roeping als Christelyke Vorstin, want het vernadren van die personen zoud den laster den schijn van waarheid bejleggen.

Wet Erwaarde weigert op de Voorburgsche kandel op te treden; ik acht Uwe, mij mede gedeelde, bedenkingen en kim des niet meer daarop terug afscherm het mij spijt de reeds lang gekoesterde hoop U te horen preeken, te moeten op geven; het is eene teleurstelling te meer!!

Ik bereek van tyd tot tyd de Godsdiensioefeningen in de Stad en verrul zoo doende de leeyte die de Leerscienen van domine Padijn wel eens achter laten; buiten dien heb ik goede boeken, waar onder Uwe schriften eenen rang hunden, en eenen voortreffelyken Lektor, ziv dat het mij mit een gelegenheid ontbreekt om mynen Geest voor de leeuwigheid te vollen en ik niet behoeft de toevlecht te nemen tot Nieuwsbladen en persdiesche geschriften, die mij wellegt zoud en grieren, in dien het waar is dat zij meest al de tolken zyn dergene die mijne godsdiensioefheid voor kurchelarij willen doen gelden en daartoe mijn doen en laten bespotten en belasten, alle ten kwade duidende.

Maar ik dat zal niet langer aanhouden, dan het den Heer behaagt het toe te laten, Hij zal het doen opkruuden op zijne tyd. Zijne Wege zyn niet omme Wege, maar zyn des niet te min wijs en goet, het heeft Hem behaagt mij tot Hem te leiden door de woorden en het voorbeeld van Zijnen knecht mijn Bibliothekaris, op de door deze bereidde aktes dragen de woorden die de dienaren der kerk daarin verder zuijen rijke vruchten, is dat niet een blyht dat God met ons is? Als het Hem niet meer zal behagen dat wij verens blijven zal Hij ons wel schyden, daar toe behoeft hij het vuile laster des menschen waarlyk niet.

Met hooge achtung en oprechte welwillendheid neem ik mij
Marianne d. N. P. A. v. P.

my
sluy
12
Marianne
v. P.

was
laten;
rang
aan

Wen

Uwe Wilk
 De Wel Eerwaerdige Mr. Jacobs
 te Hamstedde

biel ad 7

Man

70

26 Februari 1849.

Mr. Konstantin Storgelds Maan
 in Dinsdag ~~Chickin de P...
 ja bene Dinsdag de P...~~

Memorandum.

A heb van Konstantin Storgelds te hooft. dank te zeggen om Haer
 vrie-deelijc a uitroeping Ghinge van den 1. 1849. Mij daermit
 het ~~gehoort~~ dat ik my niet lastredingen aan ik vromet
 dat my oprecht van H. Storgelds niet verstoren Ende
 de opheffing die Ly my liefgelieve te geven vromet
 vromet dat Ly my liefgelieve te geven vromet
 bequamen want te h...
 is te ten der eigne was niet de vromet
 de Ly van de eigne was niet de vromet
 de Ly van de eigne was niet de vromet
 de Ly van de eigne was niet de vromet

l'ke Beel
 l'ke Beel

eer, door haar zynen naam te geven, zoo is het ten minste in hogere
Koningen, en zoo zij dien naam niet ontcoet, heeft de wereld het recht
met haar de oude mistap voorteworpen en haar te verachten; maar ik
weet het wel: Bij God is vergeving, bij menschen niet; zoo het den zondaar
verspoedig gaat.

Mevrouw Van Rossum is drifsig en dat zijn meer menschen, ook ik ben het van
natuur, maar tegen haar gedrag is niets te zeggen zij dient mij goed en is mij
innig en warm toegedaan, kan ik haar verstopen, wien man mij, om zoo te zeggen
onontbeerlijk is geworden, om dat zij een mijdelijk humeur heeft? Men is
blijft in mijn huis, om bij haar echt genoot te blijven en om zynent wil. Ik heb
geen Hofmarschalt, geen Kammerheer en Barron Rengers Warminhuizen die
de koning mijn bruide, mij heeft toegevoegt om den dienst van de kabout
waars te nemen, heeft Vrouw en kinderen, ik kan hem dus niet in mijn huis
nemen en zoude dies geheel zonder heer hier zijn, in dien mijn Secretaris en Bibli
othekaris er niet met zyne Vrouw, kinderen hebben zij niet, Waarom?

Door het aanstellen van den bruide van Mevrouw Van Rossum, wien bekend
den mij persoonlijk bekend waren, maar die, zoo als meer bekende lieden,
niet altijd even gelukkig is geweest, heb ik wellicht minder voorzigtig gehandeld.
Men mag hem de plaats als Hofkammer, waar op meening een wel ge
leerd mag hebben, en zoekt zijne reputatie aan te randen. Ik heb mij naar
s' mans gedrag geïnformeert en niets onvoor delijks kunnen vernemen.
Liet daar Wel Eerwaarde Heer een gul en oprecht affersel van mijn doen en laten
en een schets van de personen die mij omgeven en die men ik heeft gelieven
voorstellen als van eene dubbelzinnige reputatie en karakter.

Au zoude men wenschen, dat ik dese menschen, die mij ieder op hunne plaats
en in hunne betrekking goed dienen, ontsieg of ten minste van mij verweerde
om ane onckerheid te doen ophouden die smartelijk is voor allen die het wel
met mij meenen en nadely niet alleen aan mijn christelyke naam, maar aan de
Naam van Christus is? Kan ik dat?

Niet alleen ik zoude het kunnen, maar ik zoude het moeten doen, in dien dese
personen inderdaad dat waren, waarvoor men hen uitloet, maar daar het ad

enkel misgunst, nijd en laster is die tegen hen woed, kan en mag ik zelfs niet.

Mijn enrens is het wel een lijden om Christus wil, wanneer men om lijne echte murelgers, om menschen die ons tot Hem nader brengen, lijd. Hy heeft immers gezegd, het geen Gij doen zult tot de geringste der Mijnen, doet zult Gij Mijne wil, dat hebt Gij mij gedaan. Ik ken de man, die de wereld mist kent, ik weet alleen, en God die alles weet, wie hij zevent jaren voor mij is geweest en tot op dit oogenblik nog is; dus bestaat er bij mij geen onzekerheid en ik vertrouw op een rechtvaardig God die de oogen van de gemeedelyke Amotenen openen zal, op dat zij ons niet langer miskennen, berouwt de horn en spot der wereld mij niet doert en ik meen er mij over te moeten verheffen.

Daarby houde ik mij onophoudelijk bezig met het zelf onderzoek, op dat ik mij niet te eeniger tyd in mij selve bekenge en kan geen veenreij, noch onoprechtheid ontdekken. Maar God doorgrond en kent mij, Hy zal mij niet met blindheid slaan, op dat meenen de op de dore Hem mij aangewezene weg te wandelen, ik mij in het verderf stortte!!! Welk een God is de Vader van onzen Heer Jesus-Christus niet.

Op alle kanten worden er strakken gespannen en lagen gelegd om den Heer van Kaspum te doen vallen of hem te vangen, alle middelen schijnen veroorloofd te zijn voor degene die hem van mij trachten te verweerden ja zelfs de onverschamde behandeling die hij heeft ondergaan op den 18 Decem-ber van twee Ambtenaren van de Stads belastingen en waas over hij riek te recht heeft berwaart, heeft men tegen hem wesen te draagen en de aangeklaagde als klagers doen op treden. Dese menschen door de angst van hunne posten te verliezen aangeforen, hebben zich laten gebruiken tegen mijn Bijlathekans-kerckman en mijn Hoffmeier, maar de waarheid zal toch wel eens voor den dag komen, wat ook de werdelijke Rejters voor eenen konnis mogen uit spreken, daar mede getrouwen wij ons onder het gierend leed dat ons treft. God slaat en beproeft een ieder kind dien Hij aanneemt, ons heeft Hij de kastijdingen niet gespaard, want wat zijn menschen, dan Werktuigen in zijne hand.

8
Rust Hof den 4^{en} April 1849

Wel Eerwaarde Heer!

Op den huidigen dag, die de Kroon kint op rekken op een reeks van dreeve dagen, waaronder die welke ik in Tilburg was, voornij niet de minst treange was, ont vang ik Uwen brief van den 1^{en} gedagtekiend en zeg U terstond daar voor mijnen sprejten dank. Wel is het overlijden van mijn broeder eene treffende reepstem voor ons allen, maar de rikken heb ik niet van woede, daar ik door Gods gerade, mij het liefst met de gedachte aan dood en eeuwighheid bezig houd. De overleiden Kuning schijnt reeds lang zijn einde nabij gevoeld te hebben, en heeft dus de tijd en de gelegenheid gehad zich bijzonder daar op over te beraden, indien de dood van geliefde panden niet reeds vroeger zijne booge op die salige gewesten had gerijft. De gene die hem in de laatste dagen om gaven, hebben opgelet hoe kalm hij de dood te gemoed ging afschijn hij gaarne hersteld was geworden. Voor hem moeten wij God danken, die hem uit een woelij en weenij gelukkig bestaan op aarde heeft afgeroepen om hem te deelen in die eeuwige Ruste die er overblijft voor Gods Volk. Want wie zoude kunnen geloven dat iemand die het ootmoedij zondaars gelijf bereten heeft en wiens leven eene aaneenschade ling van liefde bewijzen is geweest niet op de barmhartig heit Gods zoude delven hopen! Ik zie uit Uwer Wel Eerwaarde brief, dat U het zelfde Gelijf ontrent mijn broeder tegens woordigen staat hietest en dit kan ik te meer daar ik hem van nader bij kende.

Voor ons Land is hij een groot verlies, die ridderlijke held en Virst, voor ons Haar als haar hoofd niet minder, maar voor

mij persoonlijk niet minder, lech heb ik geleerd op menschen niet
te steunen, mijn steun is de Heere en de Heere alleen, in zijne waer-
ben ik altijd veilig wat de menschen ook tegen mij mogen onder-
nemen.

Nieuwe beproeven heb ik van de Genade en Bescherming des Allee-
hoogste in de jongste tijden weder gehad, met dankbaarheid
is mijn hart daar voor vervuld, en ik wensch zijne wegen altijd
duidelijk te erkennen en daarop te blijven wandelen, al-
valt het nog eer waar.

Voor het nieuwe Nummer des Nichte lijke Uren, ontvangt Uw Wel-
Eerwaarde hier mijnen dank, ik belijf mij veel geniet van de
lektuur van het zelve, zoo dra ik Gethsemane - Gethsemane waarmede
ik thans bezig ben zal geeindigt hebben. Ik vermoed dat U dat
schone Werk van Tholich behend is, het welk bij de Oversetting
niets verloren heeft.

Mijne kinderen zijn diep geschokt geweest van de onvoorwachte
tyding des Overlijden mijns ouersten broeder, ik heb den Koning van
Pruisen geschreven om mij maals te verzoeken van hen bij mij te
mogen zien, ik weet niet in hoe verre L. N. het mij zal toe-
kennen of mogen staan, daar juist te derer dagen de Echtsche-
ding door hem Vader voor het Pruisische Gerechtshof is
doorgeret. L. N. N. als alleen schuldige, is gevonnisd om een
derde van zijn vermogen uit te keeren en ik ben mij ontworsteld
aan de kwellingen van het Pruisische Hof, waar over mijne ware
vrienden zich verblijden. Opzichom ik de zaak niet algemeen bekend
maak, daar mij zulks niet passen zou, heb ik het voor Uw Welwaerd
niet willen verzwijgen, daar ik U juist schrijf, wel wetende dat
U van mijn vertrouwen geen misbruik maakt.

Ik verblijf met hooge eehing. Wel Eerwaarde Heer

Van Uw Wel Eerwaarde

de oprechte
Marianne

Lijne W. L. G. van der
De Wel Eerwaarde Heer Beets.
Predikant

te Heemstede.

ijde
In

Bijl. no 8

1 April 1849.

Aan Princes Marius.

Marius!

Diergetroffen door het overwacht
overleden van mijnen Koning, kom
ik de mijne hartelijke deelneming
betuigen in uw droefheid over het
verlies van uwze vorstelyken Broeder.
Het heet den Heer niet behaagd deze
beden te verhooren, die op het verdueren
eijner krankheid door geheel ten vollen
zijn opgesonden om zijn herstel. Als
te meer mag verhooring gevonden
hebben wat door zoo veel godvruchtigen
in den lande, zijn geheel leefticht
door, met zotveel vertrouwen voor
hijnen gebeden is, in zijne ziel ziele
vervulde hande gemaede van dien
enigen Heiland hebben aantevoelen
om om van zijne heerlijkheid deel
te zijn. Ziedaar wat ik behaagde
uwt voor te stellen.

De natie heeft de Grootmoedige vorst
nuur aan zijn verplicht in zijne
buersttelijk zijn. Misschien heeft
de zijn suveraanit bescheiden
erst recht gevoeld hoe lief zij hem

had.

De Almachtige geve Uijen Opvolger
Wijsheid en Begrip!

Ik ben Uwe K.K. in gedachten gevolgd
als Uij zich naar Tibburg begaf om
het stoffelijk overschot van haren door-
luachten broeder te zien. Ik heb
misschien gevoeld wat daarbij in
haar harte moet zijn onzeggen. Ook
dieren stem moest Uwe K.K. verliezen.
Ook dit terfpoel ~~moet~~ ^{moet} Uwe K.K. ~~zijn~~ ^{zijn}
aan allen! Een roep stem Uij van
den reuigen, en te dieper doen
gevoelen de behoefte van desen
troost: Jezus Christus is Jiteren
en heben, en. Zo Uij het. Uij
stijve los deel en los kracht.
Gelief welwillend het de nr. nr.

Ltk Beets A 4

Marianne, prinses der Nederlanden

14 (1847-1868)

II (9-14)

Det Gylden
en concept. antwoorden
Beets

Rust Hof den 3de Mei 1849^g

Het Erwaarde Mees!

Het is mij bijzonder aangenaam geweest van uwe brief te mogen vernemen dat de mijne u aangename gewaarswordingen heeft veroorzaakt door het geen ik u zoo wel van het gemeds bestaan mijns broeds, als van de mijne, naar waarheid meende te mogen getuigen. Ja, in weerwil van de Wereld en haren Oordeel, heb ik vrede met God en daardoor met de Menschen die mij die vrede gaarne redden willen sterven, waartoe zij nogthans niet kunnen, want zij is van hooger en oorsprong dan dat zij mij ontvoerd zoud kunnen worden.

Bij mijne terugkeer uit Londen, vond ik de blijde mare des Kunst mijner kinderen, de Koning van Pruisen schrijft: ik attendent uw orders naar en andere over. U kunt bevinden dat deze orders niet lang uitgebleven zijn en dat wij zeer berey zijn om alles voor uen ontvangt in gereedheid te brengen. Hunne Kunst in dit oogenblik zal genoegzaam bewijzen dat de Leuvenanten verkeerde. Berijken ontrent de condities der Echtscheiding hebben gegeven. Door den Koning wordt ik uitgenodigt hem en zijne familie niet te vergeten en naar zijn Land, op mijne goederen terug te keeren. Doch eer ik dat doe moet er eenige tijd verlopen en dere uit ik besteden om de oorden te bewegen van waar ons het heit kwam, het Land waar ons den Heiland werd geboren, de plekken dien hij betreedde en waar hij tot heil der menschen leed en stierf. Omgarne zal ik mijn lieve Rust Hof verlaten, maar dere Reis is te schern te bidingrijke voor den Christen om het te verruimen wanneer men het in zijne magt heeft derselwe te volbragen.

Ingetimt heeft mij niet bevalen, het is wel grandiose en prachtig maar stijf en der Sermen sluit, ik was blijde weder van daar te kunnen verbroeken.

Op het leren der meere Kommes der Nichtighe Uren verheugt ik uwe

opreke en wel waken
Marianne

Zijne Wel Eerwaarde
Do. Wel Eerwaarde Heer N. Beets
Predikant
te Vroomstede

AMST. 1849

AMST. 1849

Bijl ad g

1 Mei 1849.

gb

San Princes Mariaans.
Alvancs! Ik heb u. k. n. verachten dank
schuldig voor haar vriendelijk antwoord
op mijne laatste brieven. Het verloop
van hetgeen daarin van de overleden
Koning getuigd wordt. Dat zijn leven
en alle andere afschaling van liefdelijke
gevoelen is, is algeen bekend, maar het
verlyde uijfhaar in het woord uit
deze pater, dat de Koning Wien ik leefde
in de heer, het getuigd is, dat de Koning
heeft weten. Immers dat allen is bekend.
Het aandoening lag in de Koning's toeflijk
bescherot ten grave dragen. De verlyde
heerlyheden, die pater laatsten maal op
de laatste dood kist. Zou de Koning Christen
gebed werd in dit leven welke anders heen
dijkheden werden dan ~~was~~ reed. dan pater
voor hem Wien vitorant men dan. Katelyk kind.
- Hoe K. n. schreef. "Ziek het licht kist de
daakte aandoening in eenigheid bezigt.
honden. We daarin K. n. jk. uij. Pater
te hebben met dese voor den zondigen kist
Zou vorttende gedaanten, was niet ~~was~~
Komen dan uit en hart dat beide heeft
met God voor Jesus Christus. - Hoe edel.
paterding heeft dan haar de pater pater
in hoe K. n. is bij. De verlyde daan. dat
met alle uitkomst. Heine de heer ~~was~~
Weder lare wegen in bespeling in ~~was~~
het

het te toek vergund worden twee kinderen
te zien. God ontferme zich over de smarten
der moederlyke liefde.

Uwe K. N. sterft ziekthands in Engeland,
den land my in zoo menig ook in Christelyk
opricht, beleefyk. ook daer moog Gods
hand te leides en syne rechtshand te hande.
Ik heb de ver te hienveens het 5^e hr. van de st. li.
beutebieden. moog in den vrede het woord over
vriendelingschap te verkwikken.

Met verpluiddigde gevoelen blijf ik
erbiedig en lief christelyke liefde,
Mevrouw!

Van u. K. N. de dienst. dr.

Cepu Conf.

behl ad 9

5 Mei 1849.

9^e

Aan Princes Mariaanne.

Mevrouw!

Verstond na de ontvangst van Uwer
vriendelijken brief die het bericht in-
houdt van de aanstaande overkomst
Uwer kinderen, dat ik de pen op om
uwe K. N., beduiceer om Uw wederlyk
hart, daarmede geluk te wenschen.
Geloofd zy de goedheid Gods, die te
vri desen den wensak Uwer Lieve Goff.
die God legge in dit blyde terquand
Eyne ook Uu ryken tegen voor het
kiet Uwer kinderen en voor Uu liefen
hart. Loofst belanfyk was wyde
mededeeling van het voornemen van
uwe K. N. om de vreden te beoekken
naar de allerhoogste Lieve het diepset
gruederd heeft naar het bloed goloed
heeft dat onze Lieve moet reinigen.
Het geve de dit voornemen te Uu
Hij, onder Uu bephering, en als
van Uu hand te volvoeren.

Quist oerer dagen heeft my de
Reising beiggelunden van het surmal
van Mevr. de p. de Gasparin, het welk
henevens het uitykenende, ook van
Kon Schubert / Reise in den Noordenland!

me L. N. Leber bekend is. Van dit
laatste getuigt Lion de la Borde: ce
écrit d'un pèlerinage, restera un
modèle qu'on se l'initiera par toute fois
qu'à la condition de posséder au fond
de son cœur les qualités si rares de
son auteur.

Gelief, uweroud. eur.

Capu Conf. Bij

berl ad g

Mai 1849.

H. van Souden zal Princes Marianne
verzoellen naar het Heilige Land.
Als geleerde is hij zeker de man
die zij op deze reis hebben moet.
Maar zij had erst vosterkeefe-
vraagd.

Juli 1849.

Princes Marianne is naar het voster
getrokken. H. van Souden met haar.

Capu Anth. Bij

Zondag den 4de Augustus 1850

Op Rust Heijzenweg gekeerd om, zo veel mogentlijk orde in mijne Luken te brengen en de Toestand mijner Financien welke in de Theorie van's Koning, Naas berusten, genaauw te nemen, word ik buiten verwachting hartelijk begroet door de Gemeente van Voorburg en zie mij verced door welmeenende brieven die mij heil en regen toe wenschen. Gisteren erhielt ik ook de Uwe, Wel Erwaarde Heer, en van de Godsdiens oeffening huis waarts gekeerd, kon ik U daarvoor mijne oprechte dank betuigen.

In het was eene belangrijke Reis, die wij zo even hebben ten einde gebracht, weinige Christenen genieten het Voorrecht van het heilige Land te bezoeken, maar zij moeten daar over niet rouwen, want alwaar Gods woord gelezen en gepredikt word, daar is het heilige Land en dikwerf word men elders meer tot God verheven, dan in Gethsomane en op Golgotha.

Indien het waar is dat de Geleerdheid en Letterkunde van ons Vaderland een groot gewin zal doen, door de Reis van den Heer Van Souden, zo is het niet te min waar, dat het Geselschap van die Man nadelig op onre herten en gemeden heeft gewerkt en ik het als een groot ongeluk beschouw dat ik hem mede op Reis heb genomen. Wel is waar, het was mijne keuze niet, maar ik kon toen geen ander Geestelijken Heer mede bekomen.

Hoe gaarne ik mij met het Leren der Stichtelijke Uren ontevrij ^{te} houden wenschte, beviel ik Uwe Wel Erwaarde niet te zeggen. U kent mijn verlangen naar dien aard van Werkzaamheid, maar hetzels Wereldsche Zorgen houden mij de gansche dagen bezig en wanneer ik deze laat rusten ben ik niet gestemd ter Lectuur. God gevee dat het spoedig anders worde.

Daar ik mijne kinderen en de laatste dagen van deze Maand verwacht, haast ik mijde Liden voor dien tijd ten einde te brengen, wat niet ~~on~~natuurlijk is, daar ik niet alleen Werken moet maar ook van de Werkzaamheden van andere meer of minder afhankelijk ben. Zoo zie ik mij met aardse banden gebreit en voelt het dubbel smartelijk, daar ik hier langs toe meer de nietigheid van ondervind en de tijd daar aan verspillt als verloren voor het eenig voorige beschaafde. Ik ontwaarde met een pijnlijk gevoel de zwarte rand aan Uw brief, heeft Uw Wel Eerwaarde een Slay getroffen in den tijd mijner afwezigheid. Is een dierbare U. vooruit gesmelt? Veelen vinden ik in vnu gewaad gehalt, die Cholera heeft meenig offer doen vallen, hopen wij dat zij den Heeren geleest hebbende, den Heer zijn gestorven!

Uwe oprechte

Marianne

Lijne Wel Eerwaarde
Den Wel Eerwaarde Heer. Beets
Predikant.

te Heemstede

bijl. no 10

4 Augustus 1850.

Heemstede. Brief van Princes Maximilien

Ja, het was een belangrijke reis, die wij
" zoo even hebben ten einde gebracht
" Hluisje Christenen geadeld. het rook-
" trecht het heilige hand te bevoegen,
" maar te moeten daar over niet rouwen
" want alwaar Gods woord gesproken en
" gepredikt wordt daar is het N.L.
" en dikwerf wordt men eller velen
" tot God gedreven den in Ophanden
" of op gelyken. Indien het waerd
" dat de gelyken en letterkunde
" ons Nederland en groot gebied tal
" doen door de reis van den Hr. van
" Senden, zoo is het niet te min waar,
" dat het geselschap van dezo man
" hadde op de herten en moederen
" heeft gewerkt, en ik het al den groot
" gelijke te plouwen dat ik heen mede op
" heb genomen. Wel is waar het was hup
" een reise niet, maar ik kon toen geen
" anderen gelyken Hr. mede beken.

Lijk Beets 1

Rust Hof den 3de October 1850.

Wel Erwaarde Heer!

Uw brief van den 31st Augustus heb ik op het oogenblik ontvangen daar ik gereed stond om naar Frankfurt mijne kinderen te gemaed te Reizen; aldaar aangekomen had ik geene tijd om daar op te antwoorden, want zoo als ik licht denken kunt, of ik was bij de kinderen of de kinderen waren bij mij.

Daar Charlotte mij in Maart tot Groot Mama wil maken, waareop wij ons zeer verheugen en God van den grond onrer Zielen voor danken, is het geraden geworden dat zij niet meer zoo veel Reizen en Trekken zou, dus van Frankfurt (daar zij mij aldaar gezien had en tot dat doel niet naar Holland behoeft te komen) naar huis zoudt gaan. Ik schreef dus aan den Koning van Prussen om L. M. te verzoeken van de beide andere kinderen naar Frankfurt te zenden in plaats van naar Rust Hof, het geen toegestaan zijnde, wij en de Vrije Brijstad zijn gebleven tot den 27sten laats leden.

Ik dacht niet naar Holland terug te
komen, maar meende direct naar Italië
te reizen, doch brieven van ^{dezen} ~~dezen~~ mij het ~~als~~
noodzakelijk ~~dezen~~ beschouwen van vóór
die Reis nog op korte oogenblikken mij
alhier te begeren om eenige zaken te
ordenen. Zalkis is geschied en ik vertrek
heden nog of morgen, maar niet rond er
aan Uwe Wel Erwaarde mijne hartelijke
deelneming te verkiezen aan de smart
die Uwe Hart heeft moeten lijden door
het voor aangaan naar het liever Vader
land van een geliefd Schwinbroeder
en Zontje. Het verstricht U zeker tot
troost dat zedere Dag U moeder tot hen
brengt en dat zij het goed hebben, waar
zij ons verwacht en. Ger. 181 en 182 Vers 4
Ook zend ik U een Zaktje met Garde
uit Gethsemane, die ik selve aldus heb
voor U in het Zaktje gedaan; niet als
een Aandachten aan mij, maar als

30 Augustus 1850.

San Princes Mariaanne.

Alvrouwe!

Ik ben zeer verleid geweest door
uwe letteren van den 17^{den} deser. Met
quart ontwaas ik daaruit dat uwe
phoone reis naar het N. Land ook
hare telusstellingen gehad heeft. Zoo
is het leeg, overal, altijd, in alles uwe
rekening. Uwe K. U. is zoo sed op alle
ding te vragen van de zwarte banden
aan uigen brief. Gedurende uwaf
zijn ikloor ik een aaltenwaardigen
phoonebroeder die uwe jonge weduwe
halaat met drie nog zeer jonge kin-
deren. Later werd mij een lief 2-jarig
Zontje, waaraan mijn hart zeer
hief door den dood ontwaas. Ook
ik, droecht ook de vertroosting des
Alleen onderwinden. Jaarentegen
werd uw huis en hart verlijd met
uwe heuchetijke gebeurtenis. De
princes uwe geliefde dochter trad
in het huwelijk. De alrede zegge
haar in make haar gelukkig in den
Arue van haren portelijken Gemaal.
Ik vernem met blijdschap dat uwe
K. U. deze hare kinderen op Rusthof

Verwachten was. Hoop hem verbleef
aldaar recht rijk zijn aan ^{vertrouwen}
zijn hert.

Ergeen hij het op hoopen verplegend
het van de st. k. hier bij te volgen.
Het verschuldigde gevoeldus,
eur.

V. Capelant D. J.

De in dezen brief aangeduide
"Zwager" was C. W. Thome, nabijgenant
van zijn zuster Geentruide
het 2 jaren kwon hij myn lieve Karelens,
goff. en boezamer te Heemstede.

berk. no 11

11c

24 December 1850.

Gooburg. 24 Dec. Ik heb vernut
men met zekerheid, dat H. K. K.
Inrouwe de Prinses Mariaanne
der Nederlanden in den ontrek
van Parijs zich ophoudt. Voor
nu is o dat in een persoon, welke
tot de overre op Kusthof allier was,
derwaarts vertrokken.

De Talcomat, toen bij van H. d. v.
- blyf op Sicilië prak, was niet
goed onderriecht. (Handelblad.)

gaj. Anth

D. J.

een Aandentken aan het Lijden van onzen
geregenden Zaligmaker aldaar, schenkt ik het
U. Het is van onschatbare waarde en
heeft toch geen waarde voor de Wereld
en voor Wereldsche menschen, maar ik weet
dat U de prijs er van weet te waarderen
Gedenk in Uwe Gebieden

Uwe oprechte
Marianna

10 Sept 1860

Hoog Erwaarde Hoog Geleerde Heer!

Ik kom tot Uw Hoog Erwaarde
op verzoek van den vormaligen
Domini' der arme Gemeente Noed,
die op zijne Collecte Reis naar ons
Vaderland mij om eenige aanbeveling
heeft gevraagd.

De Heer Doijmann zal U deze Letteren
selve overhandigen en U de geschie-
denis zijner Gemeente mededeelende
zonder twijfel Uwe mede lijdens niet
alleen maar ook Uwe mededeeling in
zijn Werk verwerven.

Diep bewogen met de toestand der
Gemeente doe ik vol gaarne naar
het verlangen van den Heer Doijmann
daar het mij de gelegenheid geeft

om mij na uw veel jaren
te nemen

Van Uw Hoog Eerwaard. Hooggeleerd. Heer
de zeer toegenezene
Marianne

Prinses der Nederlanden

Phans op Reinhardtshausen 10 Septemb.
1860

Mijn Maecene

der Nederlanden

De de Prief.
 over de Meenen
 en myn dwyfel Concept. met de Penes en des

Mevrou, jaalijkes
 „Meeneninge“

„Na zo veel jaren“ eud Landchrift
 weder te sien ontroerde my.

Mochten, zo daelt ik, dese vele
 jaren niet te vergeefs geleefd
 sijn door een Vorstin, die raedt
 door zo veel jaren de ruyften zoo
 raedunkelijc gehoord heeft: „Kom
 tot my, vermaide en belaste! en
 ik zal u ruste geven over uwe
 siele!“ Mocht sy waerlyc ge-
 komen sijn of komen tot den noed
 en de knecht die sy behoefte, om
 alles te verzoehenen wat haar
 van keeren Heiland scheidt, en
 Leib geheel te werpen in sijne
 Armen!

H. h.

Het: my een bevestiging te
deze gadering medetredende.
Moge de mededeeling door u
worden aangenomen en de over-
restringing dat Sy niet anders
gephicht dan uit de innerlyke
bewezingen, ^{indis} ~~een~~ liefde die
"alle dingen hervat."

De Zaak om den Heer Deijma
voorzettan, heb ik op uwe aan-
beveling, do veel beoordeid
als Sy verdiende en is mijn
gering vermoegen was.

De

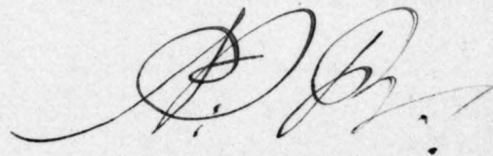
De Genade Godt en syne Heilige
Geest de wet en. Een weg is
moeielijk. Fortruyfel niet!

#1 Het is niet verpulddegen
eene roem ik heb
~~gevoeld~~,

Merrem!

Wan't de Ede dienste. Dienaar

Ekerlyg Nov. 1860.

1862.

Wel Erwaarde Heer.

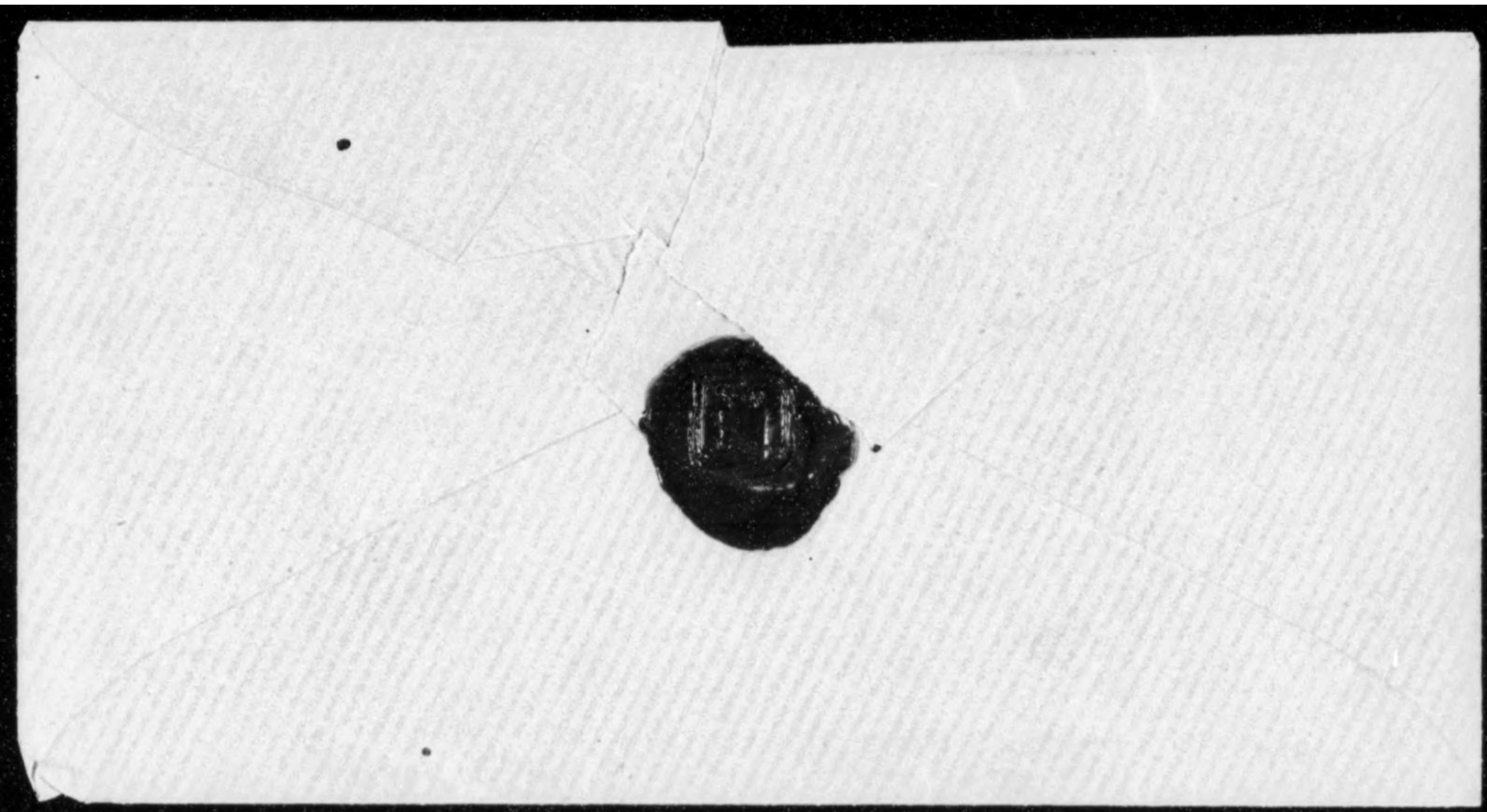
Eenige dagen geleden is de Predikant Stadelmann
 uit Albach, Amt Selters, Hertogdom Nassau, bij
 mij gekomen met de bede hem eenige Recommen-
 datie brieven voor Nederland te geven, alwaar
 hy voor zijne arme Kerk wilde gaarn collecteren.
 Ik neem deen volgens nogmaals de vrijheid mij
 tot Uw Wel Erwaarden te wenden, met de bede deesen
 Amts broeder onder Uwe bescherming te willen nemen
 wanneer hy op zijne Reis te Utrecht komt, gelijk Uw
 Wel Erwaarde wel hebt willen deen ten aanzien van
 Domine Deesmann, die nog steeds des rems vol is
 van ons Vaderland en hare Christelijkgerinde Inwoners
 Niet twijfelende of Gy zult voor den Heer Stadelmann
 even veel doen als destijds voor Deesmann, zeg ik U
 reeds nu mijnen oprechten dank, mij nemende

Uwe toegenegene

 MARIANNE VAN NASSAU-ORANJE
 Prinses der Nederlanden

Den Wel Erwaarden leer
Geleerden Heer N. Beets
Predikant.

Utrecht

1. Jaarhage 12 Juni 1868.

Wellenwaard Hooggeleerde Heer,

Haar Koninklike Hoogheid Mevrouw
d. Prinses Mariamne der Nederlanden
heeft wel ontvangen Uw "Fadelaandch
Lied"; Haar aangeboden bij Uw brief v. d.
31 Mei t. l. -

Hooft dezelve, op hoogen prijs Stellen
d. gevoelens door U dezin aan den dag
gelevt, draagt mij op Uwellen: voor die
aanbieding Haaren meesten dank te betui-
gen; waarvoor ik di. er heb mij bij deze
te kwijten, mij met gevoelens van de
meest hoogachting noemende

Uwll. Diendenaar.

J. H. R. L. L.

Administrateur van
H. R. L. Eigendommen.

Den Wellenwaarden Hoogl. Heer
Nicolaas Beets

Peditant te Utrecht

Bild - 1.

Aglyphe
Sancti Petri

1847-48

1848

Zie op 1 p. 17.

Mr. Jan E. H. Merd. Prins, Albert W. Prins,
Jhrn. Prins van Nicolaas de.Met de Kruiswoorden
en de Paanchgeuz.

Merrons!

Tegen my bydit zw bezocht i het Vaaluland, aan een nederig,
dromer van Jesus Evangelie; vergin aan een oprecht vriend
van uw Goflacht, u heving gaande geringe gaar aan te bieden.
Hy bydraagt daarmede geen gunst of eere; Zoo hem ernst
bedreft, het is de eere om op den eijde ook aan de
het Kruis van C. te prediken, u daard' ont tot duren eere
ge ere de aliant. Hij hem niet af met zijne gaar! En u
den Gy hem ook a fuyk, moge ik de omittsprukelijke
gaar Gorden der Heiland door u niet afgeweren wor-
den! Ook van u, Merrons! ligt gelyk om allen de
eenige maar Zeken my des hiles der Golgotha; daar
alleen wordt het mogelijk en gemakkelyk eigen Kruis te
dragen en een wand af te fteven, die Grew met doren
aan gekruid leeft.

En hart waantogt my dat ik niet zondig heb verfehon-
ding te vragen van een eijneedigheid die het Evangelie
bevecht; maar ene ook de betinging aannemen van een
Schuldiger, verbieden C. hofde, waarmede den heb-
te Gyn, Merrons! den low N. 'S. de. Orbedane, tegen. C.

Theon Med. 5. Nov 1847.

An domefder.

Met de Chinap Schied en de Heiden.en. Stichtelyc. Era N. 1. Merrons!

Ik heb de eere u heinonns nog weder twee kleine boek.
doechen aarbeden te het Oere vord uw hart bepaad
by de Schied die op alle blydansen, het Kruis van C.
rucht, en die ook om uw konnklyk hart dat geveid worden
naam at het den zegen van dat Kruis geveet; een
Schied waar by uw die die dich te lieve, dat bepaad Zent,
naam at Gy, ook dende opzettelyke heinonning, te meer
van het geveid en van doordragen is. Ah! Merrons!
diep als ik de arm leiblenen te hie op komen, die
der ene en Heiland om ten hart behoeven aan ten kon-
nakkelyke boryheid, u my alleen. Het ander dat heinonny
gabt u de eere probe van een weck, en hetuek tot fchikting
van den die fchikting ducken met den eayfta van eche maand
en afl: die lull die ziam. Te hory, dat het u hie behoeven
daarvan, teche maand en afl. aambereent, dat hie de abrens
bequenden, dan over terbedeling van der Heide. Zegen over

September. Een schon dag maar meest regenschel. e. wind.
 October. 12te bij den schon dag.
 Madras de maand. Schoon en zand de wind W
 in Zuid o. wind. - In Cholera e. 7 Land, in Lichte
 goed. -
 November. In Cholera zucht Rotterdam ten toe. - Zaanflommet.
 De wind welk naar deellonfta. Lichte d'ag. Den
 15^{en} de (de de d'ag. op d'ag) en g'ant. k'ing. v'and. v'and.
 Wind g'ant de in zand in f'and. - Oeg'and. v'and.
 December. Het land in bulgeance. Laekt. (Land d'ag dan 10 p'heer,
 met een **BIJVOEGSEL**. Zonette d'ag 6. 15.
 De 16de p'heer in de h'ering in de Mahant den 21de v'ant met G'ant.
 Wind. v'and. het den had 20, e. d'ag. (G'ant. Land. Mahant, v'and. den 25^{en} de
 d'ag. d'ag. d'ag. in, om den 20de v'and. p'heer. v'and. v'and. d'ag. d'ag.

Feder. Nahinvoestypelen. v'ant.

12 January. Lieflyc d'ag na ongeveer te v'and. v'and. niet
 e'ng. p'heer. Laekt. v'and. v'and. 19de 20de Fabr.
 14 " d. 10de v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 26 " de d'ag d'ag het d'ag. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 28de d'ag d'ag de thermometer v'and. 10de p' d'ag. v'and. d'ag. 25de v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

10 Febr. den v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

April. In de maand April lieflyc d'ag d'ag. a. a. d'ag. a. d'ag.
 is g'and. -

Mai. In de maand Mai, lieflyc v'and. v'and. d'ag d'ag. a. d'ag.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

Juni. Met maeflyc e. lieflyc v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

July. Begint g'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

August. Op de d'ag d'ag v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

ZONDAG.

Liek. 5. 1-11. de v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 (Lien. Lekt. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

30

Maandag. 7. den v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

MAANDAG.

Afkeed bevoch van P'rever Nijhoff. Lij. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

31

FEBRUARIJ. - DINGSDAG.

Heda overca brief aan P'rever Nijhoff (M. v'and. v'and. v'and. v'and.)
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.
 v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and. v'and.

De l'ing. v'and. *

ZONDAG.

De brief van de kerkgenootschap op zijn toezending in d. Chintus Jan
en d. Kluis van 1., d. Rene Marius. Alant
heeft nu waargenomen dat de eerste gedeelte bij hen gekomen is.
Althans is bij hen gekomen; dat is het over de g. l. b. h. p. b. h.
tegen de Voorzichtigheid teel dat is het over de omstandigheden
maken en de gelykheid om te zullen overgenomen en
hielste geesteliken te hinnen beny d. Alant de
beporten der ander omstandigheden, met welke het
is, ten vierde laatste en bij de wet is.

- 6 Gynette Luk. 3. 12-16. de zinnigheid en melancholie.
Groote broek de een dat is het over melancholie en
de is met erthoven genomen worden, met de Kijndood.
De Matth. 1. 48.
Namada. La d. d. de Koninkrijk konet.

3 deenst augen. en par siets van Grand Dieu, naam of
driestgrade trof; en het begin der Redewing van den
Graaf de Montalenbert te hane de Paus en de
Zur Heer de an gelykheid.

MAANDAG.

Hoffen de Grook heeft en breken gelyken tege de Cotta
opmerken antid gronij faber. Te ellet breken kent
7 de Laar laer - stun laer den Schol antid antid.
De Cotta en laer laer C. Gode gronij en patypar,
en laer den laer laer antid laer, laer
en laer laer laer laer, laer laer laer laer.
De Cotta en laer laer laer laer, laer en laer laer
en laer laer laer laer laer laer laer laer.
De gelyk laer laer laer laer.

DINGSDAG.

De laer laer laer laer laer laer laer.
De laer laer laer laer laer laer laer
laer laer laer laer laer laer laer.
8 Gelyk laer laer laer laer laer laer laer
laer laer laer laer laer laer laer.

Chintus kan allen rekenen, en de God en de aet.
monch, en dat is allen heeft henen gebomant.

Te de kent very of leat over de dunnelyndy van
G. of god.

Echant de Secours si la Litterature Francoise
de A. Vinct.

Maandag 2 febr.

M. G. ... letteren van de ...

8

Van we

9

M. G. ... dien ik ...

nieuw. 9.

Maandag 2 febr. ...

Dinsdag.

~~ZONDAG~~

3

24 Dec. 1850

~~ZONDAG~~

18

Vandaag 24 Dec. Thans
 verzegt me het Leven
 Leid, dat N. N. N. M. M. M.
 Dinsdag Marianna de Neder
 nder ontstet de Paaps Leik
 ghoudt. In een 8 dagen
 een perform, met de d'n
 reus op Putthof alhier
 nu, d'waars te vertrekken.
 De Toekomst van de Neth.
 vult op Sicilie voort met
 den god onderijkt.
 Was. Blad.

Ltk Beets 1

DECEM

Frejdag.

10 minuter om elven, i d.
fl. av gisten, som ang. a
20 d. d. d. - Nogh led deifl
leder hufi effij gerde, q
ladda-platan & rickting
Gisten.

Saturday.

2 October 1848. Maandag.

Veruek op het buitenpaed Rust-
hof nader Voorburg van Prinses
Therese. Minnaam ontfangen en
al jaedij een groote ruststinghes
harten in vertrouwen en vrijjaedij-
heid. - Diep trof den wat dit koning-
kind, dese lieve Prinsibloem heeft
geleden; met dankzegging aan God
in het diepst van blijue Ziel, May
ik het werk gade dat hij aan hare
Ziel gedaan heeft. Alles beweest den
dat / zij waerlijk bist wat het leet
door suade zaligte worden en dat
de dees haar sterkt in den noodlijken
stryd der goede belijdenis. -

Levendij was zij in de schildering van
het gluck en den onafbroeken voorjaed
haer jeugd tot of haer twintigste jaer.
Alles lachte haer toe, allen vorkwa.
- men haer geringste wenpken swaken.
Van den Koning en de Koningin ging dat
bit, en allen volgede. ook was Nederland
het was tot het jaer 30 gelukkig en
er waren int geheel, geen botsingen.
Toen kwam haer huwelijck en de
ellende begon. ook was gewelbekend

om en niet van te zwijgen. - Zij had
haar belijdenis gedaan bij de Belprat.
na een goed grondig onderzoek, maar
"als een papgaai." Zij diende de wereld
de ijdelheid: "ik heb heerlijkheid bedrupt"
- "dat mij te noemen zoo als tis, ik
"Wil niet beter pleiguen dan ik was."
"Zouwel duurde het lang als de rampen
mij brachten daar ik Leipzig moest. 17 Maas
in 1844, te Rome, do dat voor Kerstin.
"De predikant der duitsche ambassade
wordde mij ten avondmaale. Ik deed
hem mede dat ik oordeelde daar niet te
moeten gaan uithoofde van zijne ver-
houdingen met den prins. Dat bleef
daarbij. 's Avonds sprak ik en naafte
met Guér..... toen overhoofmeesterin,
die te mij ook ontvried. Zelften Cinsburg
tot de preek, die bij den duitschen dienst
aan 't avondmaale voorafgaat, waerof
dan na een korte pauze de bediening
voert. Als de preek uit was, gaf ik de
overhoofmeesterin onder haar hoed jaan
de tas het liest. Ik bleef stil. Alom
de bediening beginnen Jon. gaf de oeff.
Zoo op hare beurt mij onder den jaed.
Te haar plaat seide mij, dat ik nu
gaan moest. Ik ging met groote blij-
fchap en had een ongekand gevoel van
vrede bij dese avondmaalsviering.
Sedert heeft de heer op onderscheiden
tijden, doer onderscheiden preeken,

worden die ik mij alle van herinnere
- "en op mijne ziel gewerkt. Ik ben
tot rust, tot geduld, tot geloof gekomen.
Het ik is ondersepaan. Als ik in
1846(?) te Kerstin kwam. Wist ik, dat
het er op seet was mij zoo te trouwen.
"leeren dat ik het heis uit Kon. loofde.
"En ik wist niet wien ik te doen had.
"Maar de heer verbleede mij wonderlijc
"macht. Menigmaal is 't geweest
"dat ik wren lang ^{preken} het schrikke-
"lijst waren waden, haken, scholden,
"stil wederkat met een inwendig sebed,
"Zonder het eigenlijc te hooren. Maar
"er van tijd tot tijd een of ander hand
"gaan mijn hoofd, ik seek bedaard
"op tij. Me was niet bang te sterven.
"Van mij het ongeduldijc seheppel
"de wereld, moest de prins getuigen:
"ik kan niet die kronis liest leden.
"Want zij wordt niet meer kwaad".
"Sedert ben ik hier geweest voor de
"schikkingen van mijne vader teste-
"ment. Als ik nu in dit jaar hier
"kwam om voor jaed te blyven, bespeet
"ik dat ik terstond een spiritief ^{markt}
"krouen wie ik geworden was en hoe ik
"mijne loer wilde uirichten. Ik heb
"het dadelijk gedaan. Maar onder
"onthettend veel harde beoordeeling
"en kwaad. Men acht mij sebijkelijk,

Ik acht het mijzelve Jonkv. Maar ik kan niet denken, dat de Heer, die zoo veel aan mij gedaan heeft, mij zou laten verhooren. "Nijne kruiswoorden" waren haar "Een welkomme" geveent, en nog ten beftendigen 2000. Zij had onlangs oostersee gehoord, en had "waardig talent"; deze had haar vanden vanden vloeven gepronken; maar ik merkte ook ook van mij.

Als ik haar de zaak des Koninkrijks aanblijefde, zij dat zij wenfchte er veel voor te kunnen zijn - "die hooft en die lagen geplaatst" waren, vernuften meer dan zij. Het fecht kroghands was het grootste en beste.

Zij hooft hier te lande voor goed te kunnen blijven; wilde de Heer het anders, zij zou volgen. Maar hier was het haar het liefst. Groot en Italic was mooi en aardig. Zide zij, maar men was het hier toch anders gewend. Zij sprak van veel werk te doen; - en hoe zich te gedragen met onbekende menfchen, die wel weten dat wij allen Landdaars zijn. Maar toch niet willen erkennen ik heb Landdaar. Peruzij kroghands ook zijn Nathan in zijn kinnemote had. Nathan

In alles wat zij sprak was leuwend, waarheid, oprechtheid, buiten gewone leuwendigheid. Er is een ~~postiche~~ element in die ziel. Ik acht haar nog tot groot dingen in staat.

De prinses is groot en rijpige kan so flatte edel van ^{en oprecht} ~~handen~~ van Ouglen bleuwig inso doet nog al den indruk van een glorie proces. Het gelaat der Nassau heeft zij zeer kennelijk. Groot, Grijsachtig, blauwe heldere, vriendelijke oogen, de oogen van haar vader; de neus klein; de mond ^{groot} leeder

Groot, maar schoone tanden. Een zachte bloe op de wanges, het vel blank. Zij droeg een kleine witte hants; het zwarte haar gefcheiden; een klein galfjen daaronter geeft aan het gelaat niet zacht en kinderlijks.

Zij was gekled in een zwaar groen zijde kleed met mantille vanderzoldedoff. Lichtgale handflesenen; kleed en fuid leuwendig naar juakhoolse voorfe. Lijk. Inoroc van Esdorf, Staatsdame van Wyten hare moeder. Verpralde haar. Zij onderhield zich een groot half uur met mij. Als zij vertrok ha was bleef heer. V.S. was leuwig rofpublik. - Ken, vertkerde mij van de oprechtheid en goede vriendheden der Princes, en liet mij in een beleuwend vertrek het portret ften voeten uit / van haren den prince / zoon zien, een leuwig prins prins van 14 jaren oud op de moeder en - naar heer. V.S. Leu gelukkig in het geheel niet op den vader lijken.

Het pendant, de prinses. 17 jaar oud, reeds lid der gemeente / liet zich nog hachten. Een diepe fwart is, voor de Princes, dat derde kinderen haar liet op hederl; grondschied mogen volgen. Het zijn kinderen van Pruisen. De vader is ook van alle macht en recht over alle kinderen verfloken. Zij zijn bij goede en godsdienftig lieder te

nummer opvoeding. In de moedelijkheden
van nuant heeft men reeds noodige
acht te naar Straalwind te brengen.
Thans zijn zij weder te Berlijn.

De prinses spreekt zeer gemakkelijk
naar Hollandsche en Londen vindingen
van lezing Frauch. Ook niet de den
Germanisme.

2 October 1840.

De getyphche Aanbevelingen

By Dr.

behl # 3

40c

Dr Schuyler is Intendant!

HET VERBLIJF

VAN

HARE KONINKLIJKE HOOGHEID

PRINSES ALBERT VAN PRUISSEN

OP

RUSTHOF,

onder VOORBURG.

AMSTERDAM,
J. D. SIJBRANDI.
1849.

V O O R B E R I G T.

Over beroemde en nog levende personen een oordeel te vellen, mag voorzeker moeilijk heeten. — Zulks kan zoo ligt den schijn hebben van partijdigheid, en, betreft het personen van rang en aanzien, van vleijerij.

Van dit een en ander bestaat hier de wezentlijkheid niet. Waartoe dan dit geschrift?

Wij beantwoorden deze vraag niet.

De lezer moge die zelf beantwoorden.

Ik meen, dat het noodig, meer dan noodig is, de pen op te vatten.

De naam des Schrijvers blijft een geheim. Hij doet aan de waarde niets af.

Waarheid en waarheid alleen is mijne bedoeling.

Ofschoon geheel onafhankelijk van — en buiten eenige betrekking tot H. K. H., zoo was ik toch in staat, in zoovele bijzonderheden te treden.

Mogt mijn oogmerk bereikt worden!

De achtste en negende Mei van het verloopene en in den Oceaan des tijds weggezonden jaar 1848 waren voorzeker twee der schoonste dagen van den ganschen jaarkring. De ontluikende natuur vertoonde zich toen in haar schoonste en prachtigste gewaad. Eene zoele lucht, een zacht zuidenwindje en een heldere hemel veraangenaamden die dagen, en bragten eene bekoorlijkheid te weeg, die zich overal in de vrije natuur openbaarde.

In de nabijheid der groote steden, op openbare en bijzondere wandelplaatsen, in tuinen en op de velden, in bosschen en langs de wegen, trof men op die dagen een schier ontelbaar aantal wandelaars aan, om de groote werken van den Schepper in oogenschouw te nemen, om de aangename en verkwikkende lucht in te ademen, om met volle teugen uit den levenskelk der verjongde natuur te drinken, en

volop te genieten van al wat de aarde bekoorlijks opleverde.

Inzonderheid was dit genot ook aan de ingezetenen van *Voorburg*, in de nabijheid van de residentie gelegen, beschoren. Talrijke wandelaars uit alle rangen en standen, wier bezigheden het maar veroorloofden, verlustigden zich op dien dag in hare schoone dreven. Eene menigte voetgangers, van heinde en verre toegestroomd, vertoonden zich in en buiten het dorp. Daarenboven bragt menig rijtuig nog een groot getal bezoekers aan, die den stroom vermeerderden en verder uitbreidden.

Altijd mag *Voorburg* zich in dat benijdenswaardig voorregt, in schoone lente- en zomerdagen verheugen. Vele buitenplaatsen, om en bij dit dorp gelegen, aan alle kanten, voor en achter, aan beide zijden van den grooten weg, die de gemeente doorsnijdt, en aan de *Vliet*, die het gedeeltelijk begrenst en omzoomt, liggen daar schilderachtig verspreid, en met kwistige hand als het ware verstrooid. Natuur en kunst hebben aldaar elkander de vriendelijke hand geboden, en schijnen te wedijveren, om den prijs, daar aangeboden.

Daarbij komen de vriendelijkheid en voorkomendheid van zijne bewoners, die hun belang volkomen kennen, er steeds naar streven, om vreemdelingen

te lokken, op te wekken en aan te moedigen, om die bezoeken te vermenigvuldigen, te herhalen, en anderen op te wekken, om dat voorbeeld te volgen.

Eindelijk: de gemakkelijke gemeenschap met andere plaatsen, met de steden *Delft*, 's *Gravenhage*, *Rotterdam* en *Leiden*, hetzij door middel van de oudvaderlijke trekschuiten langs de bekoorlijke boorden, hetzij langs verschillende elkander kruisende straatwegen door verrukkelijke streken, hetzij langs de spoorwegen; dit alles noopt en lokt, om te *Voorburg* eenen dag, eenen middag, eenen avond of morgen door te brengen, en zoo doende een gedeelte van den dag te slijten in het aangenaamste genot en te midden der vrije natuur. Geen wonder dus, dat, inzonderheid in de maand Mei van ieder jaar, het getal bezoekers zeer groot is.

Maar de 8 en 9 Mei van 1848 overtrof toch de stille drukte van alle Meidagen. Wat was daarvan de oorzaak?

H. K. H. Prinses ALBERT van Pruisen zou op dien dag haar aangekocht schoon buitengoed Rusthof betrekken. Reeds in Maart was de heugelijke mare door *Voorburg* verbreed, dat Rusthof haar eigendom was geworden. Men vertelde het met blijdschap, het ging van mond tot mond door het

gansche dorp, en spoedig klonk het door het geheele land.

Prinses MARIANNE — onder die gemeenzame benaming is zij het meest bekend, die in de harten van de bewoners der residentiestad leeft, en in de omstreken bij iedereen bekend is, en door allen wordt geprezen en geroemd, wier naam met eerbied wordt uitgesproken — zou weder den vaderlandschen grond tot hare verblijfplaats kiezen, en niet meer te *Berlijn*, niet meer aan het meer van *Como* in *Italië*, niet meer in *Silezië* haar verblijf hebben; dit was voor velen eene tijding, waarover zij de grootste blijdschap aan den dag legden. Zij zou weder duurzaam den vaderlandschen grond bewonen, den grond, door hare vaderen aan de dwingelandij ontrukkt, verdedigd en beschermd, en met hun bloed bezegeld.

Zij zou weder eene woning vinden op den vaderlandschen grond, die eeuwen lang zoo vele telgen uit het doorluchtig huis van Oranje-Nassau bescherming had verleend. Zij zou haar verblijf vestigen in het midden van dat volk, dat honderde jaren blijken van erkentelijkheid, gehechtheid, liefde en trouw, zelfs in de moeilijkste tijdsgerichten aan het stamhuis van Oranje-Nassau had betoond.

Zij zou nu wonen onder dat volk, dat inzonderheid in 1848 toonde, het bezadigste, kloekste en

verhevenste volk van gansch Europa te zijn, waarop alle beroeringen der wereld geen den minsten deeligen invloed uitoefenden. Zij zou nu omringd zijn van dat volk, hetwelk Godsdienst bezit en toont op prijs te stellen; welke onzin ook elders ingang vinde, welke zedeloosheid en ongodsdienstigheid ginds mogen zetelen. Die tijdingen en die berigten scheenen al heel spoedig waarheid te behelzen. Er werden toch aldra schikkingen op Rusthof gemaakt, opdat H. K. H. daar waardiglijk haar verblijf kon vestigen, en de 8 Mei was het lang verbeide tijdstip van hare komst. De ingezetenen waren verblijd, en ieder gaf van zijne blijdschap de onmiskenbaarste blijken. De hemel scheen zich met de vreugdekreten van de ingezetenen te vereenigen, en alzoo de schoonste harmonie daar te stellen. De tot dusverre koude Meidagen, de scherpe Oostenwind veranderden schier eensklaps, en verwekten eene bekoorlijkheid, die deze schoone harmonie nog zoeter deed stemmen. H. K. H. kwam eindelijk op het midden van den dag. De ingezetenen ontvingen haar met liefde, met toegenegenheid en met hartelijkheid. Uit ieders mond klonk haar luide of in stilte, maar toch zoo hartelijk mogelijk, het welkom tegen. Van de torens der kerken, van alle publieke gebouwen, wapperden de vlaggen. Maar niet alleen van alle

publieke gebouwen, neen, uit alle huizen, zonder uitzondering, staken vlaggen uit de vensters en pijpen. De vlag der vaderen, de oranjevlag, werd in iedere woning ontrold, zoowel in de paleizen der aanzienlijken, als in die van den geringen burgerman. Een zacht koeltje bewoog die schitterende, op dun doek verspreide kleuren, die, door de zon beschenen, het schoonste gezigt, dat de kunst kan vertoonen, en dat dankbare harten kunnen daarstellen, opleverden. Nimmer vertoonde zich een dorp zoo schoon, nergens was de feestvreugde immer zoo schitterend. Die de Kalverstraat en den Nieuwendijk bij de aankomst des Konings te *Amsterdam* heeft in oogenschouw genomen, kan zich slechts een klein denkbeeld vormen van den luister en van de pracht, door natuur en kunst hier daargesteld. Ja, het scheen, dat men alle vlaggen van de Marine had in beslag genomen, om zoo te schitteren, en zoo veel luister ten toon te spreiden, om zoo te doen blijken, welk eenen hoogen prijs men er op stelde, de Vorstin in zijn midden te mogen hebben.

Intusschen werd H. K. H., op de buitenplaats zelve, door eene commissie uit het Gemeentebestuur, met den Edel-Achtbaren-Heer Burgemeester aan het hoofd, en door eene commissie uit den Kerkenraad der Nederduitsche hervormde gemeente, met den

Heer Predikant, en eene commissie uit de Roomsche-Catholijke gemeente met haren Pastoor, plegtiglijk ontvangen. Zeer korte, maar hartelijke toespraken werden tot de vorstin ontboezemd, en haar het welkom toegebracht, de zegen des Heeren over Haar afgesmeekt, en Zij in de bescherming van den Albehoeder aanbevolen; welk een en ander zeer minzaam werd beantwoord. En daarmede en daardoor was H. K. H. eene ingezetene van *Voorburg* geworden, en op eene Haar waardige wijze ontvangen.

De feestvreugde der ingezetenen had echter nog geen einde genomen. Deze duurde den ganschen dag, tot laat in den avond voort. Het dorp vertoonde eene vrolijkheid, eene beweging en eene rust tevens; eene kalmte, maar tevens eene drukte, zooals men niet wel in woorden kan uitdrukken; doch die men waarnemen moet, waarin men moet deelen, om te kunnen genieten en te gevoelen. Geen zweem van wanklank werd er gehoord, geene de minste stoornis werd er vernomen, geen enkel geluid werd er opgevangen, dat die harmonie zelfs in de verte zoude kunnen verstoren. Zulk een feest is zeker weinig gevierd, en hier althans nooit bijgewoond.

Voorburg was ook sedert 1813 weinig en slechts zeer schaarsch door de leden van het vorstelijk stamhuis bezocht, ofschoon het zoo in de nabijheid

van 's Gravenhage ligt. Het schijnt, dat *Scheveningen* meer de bijzondere aandacht der leden van het Koninklijk huis tot zich heeft getrokken, en dat derwaarts de uitstapjes gedaan worden. De ouden van dagen herinneren zich echter nog steeds met genoeg, dat WILLEM *de vijfde* vóór 1795 dikwijls *Voorburg* bezocht, en de beroemde kermis van dit dorp, die vroeger zooveel eigenaardigs had, jaarlijks met een bezoek vereerde, en dan door minzaamheid ieders aandacht tot zich trok.

De feestvreugde van den blijden dag scheen intusschen geen einde te zullen nemen, bijna niemand dacht er aan, de vlaggen binnen te halen, den ganschen nacht bleef het dorp in feestgewaad uitgedost, en dit vertoonde een schouwspel, welligt eenig in zijne soort, en nergens zoo waargenomen.

Het duurde voort, toen *Voorburgs* bewoners zich al lang ter ruste hadden begeven, toen het gewoel van den dag door diepe stilte, door de stilte van den nacht, van eenen liefelijken en aangename meenacht werd vervangen, alleen door de klinkende en onnavolgbare toonen van den nachtegaal, nu en dan afgebroken

De kalmte toch, die er in de natuur plaats had, en die den sceppter over al wat leeft en ademt zwaaide, de stilte, die thans hare heerschappij over

de gansche schepping uitoefende, en zelfs geen blaadje deed ritselen, gaven gelegenheid, om het gevlag tot den blijden morgen van den negenden Mei voort te zetten. Zoo ontwaakten de ingezetenen van *Voorburg* te midden der feestvreugde; terwijl het dorp met zijne gebouwen en woningen, als stomme tolken van het feestgewoel, de stille rust schenen te bewaken.

De negende Mei kwam; de zon bescheen het feestkleed met eene helderheid, zoo prachtig, zoo schoon, zoo bekoorlijk, als immer de opkomende zon eenen feestdag heeft aangekondigd. Een feestdag toch naderde andermaal; want de Prinses verjaarde: haren acht-en-dertigsten verjaardag kwam zij dus op *Rusthof* vieren.

De ingezetenen verlustigden zich reeds vroeg in den morgen in het schoone schouwspel, dat het dorp aanbood, en vermeidden zich op nieuw in de schoone schakeringen der oranjekleuren, door de zon beschenen als het ware in goud gehuld, of die, door eene aangename schaduw, de verrukkelijkste groeperingen vormden. Van elders stroomde eene menigte toe, om getuige van dit benijdenswaardige tooneel te zijn, en vreemdelingen, van dit alles onbewust, die het dorp op dien morgen doortrokken, wisten niet, wat zij zagen, en vroegen elkander

met verwondering en nieuwsgierigheid af: wat toch dit zijn mogt? De negende Mei toch scheen schier vergeten, en uit het hart der Nederlanders gewischt, wegens de lange uitlandigheid van de Vorstin. Haar geboortedag werd wel in de harten van die haar kenden, maar niet meer algemeen in de *Nederlanden* herdacht, en haar jaarfeest niet meer door ieder gezegend, en geene dankzeggingen in het openbaar meer ten Hemel opgezonden. Van daar die bevreemding. Er was dus eene gewigtige en allezins billijke reden voor de voortdurende feestvreugde.

De leden van het Koninklijke huis kwamen opeenvolgend naar Rusthof, om H. K. H. Prinses ALBERT van *Pruissen* te begroeten. Zij werd dubbel begroet: eerstelijk met haar verblijf op Rusthof en ten tweede met haren verjaardag. Zijne Majesteit de Koning, Zijne Koninklijke Hoogheid de Kroonprins, Hare Koninklijke Hoogheid de Kroonprinses, Zijne Koninklijke Hoogheid Prins FREDERIK, Hare Koninklijke Hoogheid Prinses FREDERIK, Zijne Koninklijke Hoogheid Prins HENDRIK, en andere aanzienlijken uit de Residentie, kwamen meestal in opene rijtuigen, omstuwde door hun gevolg, *Voorburg* binnenrijden. Het was een gewoel, een gejubel, een gejuich, eene toejuiching, waaraan geen einde scheen te zullen komen. Al deze hooge personen

moesten dus ook getuige zijn, van de hartelijke blijdschap, die zich op ieders gelaat vertoonde, en die zoo regt hartelijk door al wat zij zagen werd uitgedrukt. Overal lachten hun vreugde en blijdschap tegen. Eerst laat in den avond nam het feest een einde, en H. K. H. vond de stilte die zij begeerd, en de rust die zij gezocht had.

Zij bragt daar verder de lente en den ganschen zomer in stille rust door, en leefde er gelukkig en tevreden. 'sMorgens vroeg was zij steeds bij de hand, om zich in de vrije natuur te verlustigen. Men kon er bijna zeker van zijn, wanneer men 's morgens vroeg naar buiten wandelde, dat men haar zou ontmoeten, daar zij zich dan al wandelende in de lommerrijke dreven van Rusthof ophield. Zij vermaakte zich met de genoegens, welke het buitenleven uit zijnen aard medebrengt, en die de schoone natuur aanbiedt. De zomer ging voorbij en de herfst naderde met zijne buijen en stormen en onweersvlagen. Men veronderstelde algemeen, dat H. K. H. de gewoonte van de meeste bewoners der buitenplaatsen zoude volgen, en den winter in de residentie zou doorbrengen. Men dacht, dat ook zij nu weder van het stadsleven, van de schouwburgen, van het dagelijksch verkeer met de aanzienlijken en de leden van het

Koninklijke huis zou profiteren ; maar men bedroog zich. Evenzeer als H. K. H. van de levenswijze en gewoonten der aanzienlijken in de wereld afwijkt, zoo ook hier. Zij verkoos, den winter op Rusthof door te brengen, en daar in rust en in werkzaamheid, in bedrijvigheid en genot, het leven te vervolgen.

En nu wordt op *Rusthof* geene doodsche stilte, zooals weleer in den winter, aangetroffen. Neen, leven en beweging van af- en aankomenden, worden daar gevonden. De edele bewoonster is steeds iedereen morgen vroeg bij de hand ; reeds vóór het aanbreken van den dageraad is zij in beweging, en vertoont zij in zich zelve en in allen die haar omringen, een streven naar levensgeluk, dat zich in een hooger streven openbaart, en onverklaarbaar schijnt aan ieder, die de aarde enkel bewoont, om rust te smaken, en in vadzigheid het grootste genot meent te vinden. Zoo is en blijft H. K. H. steeds de aandacht en bewondering van iedereen tot zich trekken. Zoo blijft zij steeds de dankbare hulde genieten van allen, die welgeplaatste harten in zich omdragen. Iedereen verheugt zich, dat zij zich hier zoo wel bevindt, en wenscht, dat zij al dat geluk mag smaken, dat voor den sterveling kan bereid zijn. En evenwel geniet zij dat geluk niet in die volkomenheid, zoo als men haar zoo gaarne zou

gunnen, en dat men zoozeer van den hemel afsmeeft. Zij leeft wel in de nabijheid van hare betrekkingen, van de hooge familie en de leden van het Koninklijk gezin ; maar toch verre verwijderd van hare dierbaarste betrekkingen. H. K. H. is moeder, en wat dat wil zeggen, wat dat beteekent, weet ieder, die dat voorregt bezit. Zij is moeder van drie kinderen, en zij is in de onmogelijkheid, hare moederpligten, naar den wensch haars harten, zoo te vervullen, als voor eene regtgeaarde moeder de grootste vreugde des levens is. De staatkunde, wier geheimen wij niet kennen, noch veel minder kunnen ontsluijeren, houdt haar van hare kinderen verwijderd. Deze zijn te *Berlijn*, in dat woelige en onrustige *Berlijn*, waar oproer aan de orde van den dag is, waar zelfs de Koning zich meer dan eens niet veilig achtte, en zich als het ware in eene vesting, omringd van tallooze krijgsknechten, moest opsluiten. Zij zijn daar wel onder de hoede en bescherming van haren Koninklijken schoonbroeder ; doch is dat genoeg in dezen onrustigen en zorgvollen tijd, vooral in *Pruissen*, waar de Koning naauwelijks voor zijne eigene veiligheid kon waken?

Men veroorlooft haar niet, hun bijzijn te smaken ; onmeêdoogend houdt men ze van haar verwijderd. Geene beden, geene smeekingen, geene

tranen zijn in staat, haar die tegenwoordigheid te schenken. O, was de koning van *Pruissen* slechts vader, de koningin maar moeder, dan zouden zij zoo hardvochtig niet kunnen zijn! Dat H. K. H. Prinses ALBERT van *Pruissen* dus ook een voorwerp van het diepste medelijden is, dit zal ik dus niet behoeven te betoogen. O, wat nam men hartelijk deel in de blijde mare, die zich in den vorigen zomer verspreidde, dat hare kinderen hier en bij haar zouden komen; maar dit gerucht bleek, tot bittere teleurstelling van ieder, maar al te zeer ongegrond te zijn.

Hier zouden wij de pen kunnen nederleggen, hadden wij ons niet voorgesteld, met een kort woord mede te deelen, wat H. K. H. voor de ingezetenen in het algemeen, wat voor de hervormde gemeente in het bijzonder, en wat daarenboven voor de armen en behoeftigen is.

De ingezetenen, die hier hoofdzakelijk hun bestaan in de talrijke buitenplaatsen vinden, waren ook daarom met de komst van H. K. H. in deze gemeente zeer ingenomen. Zij meenden, dat dit verblijf op de welvaart van het dorp eenen gunstigen invloed moest hebben. En zij zijn in hunne verwachting niet teleurgesteld. Nimmer zijn zij, wanneer aanzienlijke bewoners zich hier nederzetterden, in hunne billijke

voorzigtigen minder bedrogen uitgekomen. Wat zij konden verwachten, wat zij durfden hopen, wat zij meenden te moeten erlangen, hebben zij ontvangen. De hofhouding van H. K. H. bestaat uit een aantal personen. Ieder heeft het zijne noodig, ieder heeft behoeften te bevredigen, ieder ontvangt onderhoud, geniet verpleging, en wordt verzorgd, en dat wel op eene vorstelijke en onbekrompene wijze. Schier alle behoeften, bijna alle levensmiddelen worden uit het dorp genomen, en daarmede bij voorkeur ingezetenen begunstigd. Verschillende neringdoenden hebben belangrijke leverantiën. Onderscheidene ambachtslieden ontvangen voortdurend aanzienlijke bestellingen. Dit een en ander bedraagt duizenden gulden jaarlijks, en die worden maandelijks geregeld en onverhinderd uitbetaald.

Voorts zijn meereendeels alle personen aan de buitenplaats, die daarop betrekking hadden, en er vroeger mede in verband stonden, zonder verschil van geloofsbelijdenis, verbonden gebleven.

Alle genieten daardoor eene te voren ongekende welvaart, en verheugen zich zeer in het voortdurend verblijf van H. K. H. De ingezetenen zijn daarvoor dan ook zeer erkentelijk, en regt dankbaar; wel bewust, dat niemand eigenlijk buiten-gesloten is, dat allen min of meer in de weldaden

deelen. Inzonderheid heeft ook de Nederduitsche Hervormde Gemeente, tot welke de Vorstin behoort, zich over hare inwoning te verheugen. De Collegiën van Notabelen en Kerkmeesteren dier gemeente gaven al spoedig van die gezindheid, naar den wensch der gemeente, een schitterend bewijs. Zij stelden dadelijk eene zeer belangrijke som beschikbaar, om daarvoor een vorstelijk gestoelte in de kerk daar te stellen. Zij maakten zeer spoedig de noodige bepalingen, om een gedeelte van het kerkgebouw te haren dienste in te ruimen, dat aan gemak, aan doeltreffendheid, en eenvoudige pracht niets te wenschen overliet. Dat gestoelte mag inderdaad een sieraad van de bovendien reeds nette en fraaije kerk genoemd worden, laat, naar plaats en gelegenheid, niets te wenschen overig, en heeft dan ook de volkomene goedkeuring van H. K. H. weggedragen. Ofschoon dan ook overtuigd, dat H. K. H. met geene uiterlijke praal, wat de uitoefening van de Godsdienst betreft, gediend is, ofschoon bewust, dat zij, in de gemeenschap met den Heer, geenen rang of stand huldigt, zij liet zich dit bewijs van achting en genegenheid welgevallen.

Den 14 Mei na hare komst in deze gemeente, betrad zij reeds het kerkgebouw, en nam deel aan de gemeenschappelijke godsdienstoefening. Zij werd daar

waardiglijk door den President van Notabelen ontvangen en binnengeleid, en als het ware door de gemeente als lid opgenomen. Sedert woonde zij geregeld de openlijke vergaderingen der gemeente bij. Met naauwgezetheid vervulde zij hare godsdienstpligten. Wanneer de gemeente ook in de week bijeenkomt, om God te dienen, den Opperheer hulde te bewijzen, den Vader van alles goeds te danken en om zegeningen te smeeken, dan betreedt zij evenzeer het Godsgebouw met haar gevolg, en met allen, die God onder denzelfden vorm dienen en aanbidden, en met hare belijdenis instemmen. Wij mogen wel niet indringen in het hart van de edele Vorstin; maar wij houden ons volkomen overtuigd, dat zij met edelen zin, met ernst, met eerbied in het huis des Heeren verschijnt, en hartelijk deelt in de gebeden, die daar tot den troon der Genade worden opgezonden, en met de lofgezangen volkomen instemt, die ten hemel stijgen, om God te verheerlijken.

O, welk een verschil bespeurt men hier niet met zoovele aardsche grooten, met zoovele wereldwijzen, met zoovele aanzienlijken en edelen der aarde, voor wie het woord des kruises eene ergernis schijnt. Welk een schoon voorbeeld voor hen, die, in minderen rang geplaatst, zoo gaarne op de aanzien-

lijken wijzen, en deze navolgen. Hoezeer kunnen zij daaraan een voorbeeld nemen. Maar wij hebben nog meer redenen, om H. K. H. als een voorbeeld aan te prijzen. Werpen wij tot dat einde eenen blik in huis en woning, in de binnenkamer. Wat geschiedt daar? Iederen morgen wordt daar de huiselijke godsdienst uitgeoefend. Daar wordt uit de Heilige Schrift, uit de openbaring van God aan den mensch, uit den Bijbel, voorgelezen, aan allen, die tot het huis behooren. Gemeenschappelijk wordt daar, in den vroegen morgenstond, den Gever alles goeds in gebed en dankzegging, die eere toegebracht, die hulde bewezen, die den aardbewoner betaamt, maar zoo schaars in vorstenhoven wordt aangetroffen.

Wij komen tot de laatste bijzonderheid. Het heeft voorzeker ieders aandacht tot zich getrokken, dat H. K. H. minder den omgang van de aanzienlijken uit den lande zoekt, minder hulde wenscht te bieden aan rang, edele geboorte, rijkdom of aanzien, of daarvan huldebetooning wenscht te ontvangen. Zij zoekt geene schitterende grootheid, zij verlangt geene aardsche huldebetooning, zij wenscht bij voorkeur niet omringd te zijn van al hetgeen de wereld zoo benijdenswaardig toeschijnt, en waarnaar zoo velen begeerige blikken werpen. Neen, zij gevoelt te regt,

dat er eene roeping is, die veel edeler, die on-eindig hooger te schatten is, die wel geene hoofdsche vleijerijen uitlokt, die geene loftuitingen in uitgezochte taal bevat, die geene woordenpraal uitba-zuint, in den mond kunstige klanken doet uitrompetten, en het hart koud en onverschillig laat, maar die dit een en ander zeer verre overtreft. Neen, het zijn de armen en onbekenden bij de wereld, die hare aandacht in het bijzonder tot zich trekken. Wij weten, hoevelen in en buiten het dorp haar in stilte zegenen, hoevele tranen van dankbaarheid er in armoedige woningen gestort worden, hoevelen den naam van Prinses MARIANNE zegenen, en haar in Gods genadige bescherming aanbevelen. Op te sommen, wat H. K. H. deed, wat zij niet anders dan in het publiek kan doen, en dat door de dagbladen is vermeld en niet vermeld, dit achten wij onnoodig. Wij vreezen, de kieschheid van de edele geefster te kwetsen, en geheel tegen hare bedoeling te handelen. Genoeg zij het, met één woord te vermelden, dat zij het hoofdgebod des Christendoms, de liefde, in volle toepassing brengt en betracht.

